

TARPTAUTINĖ DARBINŲ ŠVENTĖ AMERIKOS DARBINŲ JUDĖJIMO ISTORIJOJE

Šiandien viso pasaulio akys nukreiptos į garsiąją Kiniją. Činijos įvykius uoliai seka kaip darbininkai, taip jų priešai darbdaviai. Mat, Činijoje yra 436,000,000 varguolių kova už savo šalies ir už savo gyvenimo laisvę. Činijos nacionalistinė revoliucija yra pradžia proletarinės revoliucijos, ypač po to, kaip revoliucija judosi iš darys dešyns buržuaziniame Činijos Nacionalistinės Part. (Kuomintang) sparnas su generolu Chiang Kai-sheku priešakyje. Vienatiniu pamatiniu činų revoliucijos vadyklų yra darbininkai ir valstiečiai. Jiems vadovauja Činijos Komunistų Partija.

Amerikos kariniai laivai laiko apgulę Činijos pakraščius iš rytų ties Shanghaiu, iš pietų ties Kantonu. Jie taip pat viešpatauja didžioji Yangtze upėje net taip toli, kaip Hankow, už švirs šėsių šimtų mylių nuo jūrų. Kanuolės gatavai surikuotos bombardavimui. Amerikos ginkluoti jūrininkai žandarų pareigas eina Shanghaij, Kantonu ir Hankow'e.

Nelabai senai Amerikos ir Anglijos kariniai laivai atidarė ugnį ant miegančio Nankingo ir nudėjo ant vietos tūkstančius nekaltų vyrų, moterų ir vaikų, liepsna prarijo ištais gatves vardinę juvelius. Visos didžiosios Nankingo gatvės pasruvo činiečių kraujui.

Ka Veikia Amerikos Darbininkai?

Amerikos imperialistinė buržuazija smaugia Činijos revoliuciją. Amerikos jūrininkai ir kanuolės lieja nekaltą Činijos žmonių kraują.

Neužtenka dar ir to Amerikos viešpatai. Jie nepasitenkina vien Kinija. Jų kariniai laivai terorizuoja gyventojus Nicaragos Centralinėje Amerikoje. Washingtono valdžia nuolatos laiko iškelus kardą ant Meksikos žmonių.

Dabar paklauskime savęs, ką veikia Amerikos darbininkai? Ką apie tai sako mūsų darbininkai? Ar jos priešinasi mūsų imperialistinių plėšikų žygiams Činijoje, Meksikoje ir Nicaragoje? Ar jos bent pakėlė balsą prieš siuntimą karinių spēkų Činijon bei prieš bombardavimą Nankingo?

Nieko panašaus. Amerikos Darbo Federacijos lyderiai, kaip Green, Woll, Sigman, Lewis ir tt., stačiai padeda valdžiai jos kruvinoose žygiuose. Vietoj vect kova su darbdaviais, vietoj mobilizuo spēkas pasirobinimui siuntimui karinių spēkų Činijon bei Nicaragun, tie ponai žėsispyrę griauina tas pacias darbo unijas, vesdami kryžiaus karį prieš karijų unijų sparną ir komunistus. Kas dedasi New Yorko darbo unijose, visam svetui gerai žinoma.

Tik maža dalis Amerikos smaitingo proletariato skelbia karą Amerikos imperialistų užmačioms. Tai klasiniai samoningi darbininkai, kurių priešakyje stovi Amerikos Darbininkų (Komunistų) Partija. Tik maža dalis darbo unijų, tik karijų darbininkų vadovaujamos unijos, veda kovą su imperializmu. Net tokia amalgameitų rubsiuvių unija (A. C. W. of A.), kuriai vadovauja socialistai, eina pėdomis Amerikos Darbo Federacijos ir nieko neveikia prieš valdžios žygius Činijoje ir Nicaragoje. Taigi, Amerikos oficialis darbininkų judėjimas, kaip jis išsireiškia konservatyviškoje unijoje, yra ramistis Amerikos buržuazijos imperialistinės politikos.

Ir šiandien, pirmoj gegužės, kai milijonai pasaulio darbinin-

kų paduoda kiti kitiems rankas, Amerikos organizuotų darbininkų oficialis judėjimas nepripažįsta Tarptautinės Darbininkų Šventės. O to judėjimo vadai—Green, Woll, Lewis ir tt.—pagatavi šaukšte vandens paskandinti visus, kurie tą šventę apvaikščioja. Jie yra atkakliausi priešai tos šventės, kuri taip arti prie širdies pasaulio atbudinčiai darbininkijai.

Bet Ar Visados Taip Buvo?

Tai toks liudnas Amerikos darbininkų judėjimo paveikslas, kurį mes matome šiandien, švėsdami Tarptautinę Darbininkų Šventę. Bet ar visados jis toks buvo? Ar visados Amerikos organizuotų darbininkai buvo taip konservatyviški? Argi visados ta pati Amerikos Darbo Federacija stupėjo ant kelių prieš darbdavus ir jų valdžią? Ne, visados taip nebuvo. Tas, ką matome dabar, visai nepanašus į tai, kas buvo Amerikoje keli dešėtkai metų tam atgal.

Ta pati gegužinė šventė gimė Amerikoje. Tai yra išdavas Amerikos darbininkų judėjimo. Tai yra vaisius amerikoniškos dirvos. Ją pagimdė ne kas kitas, kaip ta pati Amerikos Darbo Federacija, kuri šiandien laiko nukryžiuvoję prie imperializmo stulpo Greenai ir Wollai.

Pagaliaus gegužinė gimė sukuryje milžinišku kovų. Jinais reišėkia kovą. Tai darbo žmonių diena, kada milijonai pakėlia savo kumštį prieš savo išnaudotojus ir paverėjus.

Bruožai Iš Istorijos.

Kuotrupiausiaiis bruožais pažvelgime į tas klasių kovas galingas audras Amerikoje, kuriose gimė Tarptautinė Darbininkų Šventė.

1874 ir 1875 metais kietosios anglies kasėjai vedė sunkią kovą su darbdaviais. Darbininkai tapo suplikti ir jų kadaise galingas Darbininkų Susivienijimas tapo visiškai suardytas. Tada mainieriai pradėjo organizuotiis slaptai į taip vadina.ą "Mollie Maguires" organizaciją. Nauja organizacija pasidarė labai pavojinga darbdaviams ir todėl jie nusprendė ją sudaužyti. Jie pasiuntė jon savo agentus ir žmogžudžius, kurie atlikinėjo kruvinius darbus ir pasukui suvertė juos ant Mollie Maguires narių. Tuojaus mainieriu organizacija tapo užpulta, jos vadai sumiti ir pastatyti prieš teismą kaip žmogžudžiai. Pakėmės buvo tokjos, kad 1877 metais daug mainieriu tapo nutelėta ilgiems metams kalėti, o 10 pasmerkta mirtin ir pakarta Pottsville, Pa.

1877 metais užėjo didžiausia banga streikų. Geležinkeliučių visuotinas streikas buvo svarbiausias iš visų. Jis apėmė visus didžiuosius geležinkelius. Darbininkų vienybė buvo labai didelė. Darbdaviai ir valdžia elgėsi be galo žvėriškai. Policija, milicija ir kariuomenė pašaukta darban streiką sulaužyti. Darbininkai buvo skerdžiami be jokio pasigailėjimo. Tik vienam Pittsburghe, Pa., vieną subatą ant vietos nudėta 26 darbininkai. Ir kituose miestuose daug nekalto darbininkų kraujo pralijeta. Streikas tapo sulaužytas. Betgi šis streikas parodė, kad Amerikos darbininkai ruošiasi rimton kovon su savo darbdaviais. Todel buržuazinė valdžia pradėjo steigti didžiuosiuose industriniuose centruose kazarmes, kuriose nuolat laikoma kariuomenės pulkai, kurių tikslas yra tame, kad slopinti darbininkus.

Visuotinas Streikas.

Po 1877 metų aštriųjų kovų, darbininkų judėjimas laikinai buvo gana išsėmęs ir aprimęs. Bet ne ilgam. Su 1881 metais mes vėl matome darbininkų ūpo kilimą. Tais metais susiorganizavo Federacija Organizuotų Amatų ir Darbo Unijų Jungtinių Valstijų ir Kanados, kuri vėliau, t. y., 1886 metais, "persikrikščiojo" į dabartinę Amerikos Darbo Federaciją. Federacija sutraukė po savo vėliava daug lavintų organizuotų darbininkų ir veikė kariningai ir energingai.

1884 metais Darbo Federacija savo konvencijoj nutarė pradėti kovą už aštuonių valandų darbo dieną. O ta kova turėjo prasidėti 1886 metais, gegužės pirmoj dienoj, su visuotiniu streiku. Štai kodėl pirmoji gegužės tapo pavadinta darbininkų švente. Jinais reišėke pradžią milžiniškos darbininkų kovos už sutrumpinimą darbo valandų ir pagerinimą darbininkų buvio.

Milijonai šios šalies darbininkų širdingai sveikino Darbo Federacijos nutarimą šaukti į visuotiną streiką geg. 1, 1886 metais. Jie matė, kad išmūšė valanda, kada Amerikos darbininkai vėl pakėlė savo galingą ranką prieš išnaudotojus ir paverėjus. 1886 metų streikas buvo gana pasekingas ir daugelis Amerikos darbininkų laimėjo aštuonių valandų darbo dieną, o kitiems valandos buvo sutrumpintos nuo 12 ar 14 iki 10 val. Tas parodė, kad tiktai kovos pagelba darbininkai gali šį laimėti nuo savo darbdavų.

Salo Amerikos Darbo Federacijos tuo laiku smarkiai augo ir kariavo kita Amerikos darbininkų organizacija, butent, Darbo Ricierių Ordenas. Čia spietės daugiausia neiavinti ir pusiau lavinti darbininkai. Tai buvo industrinė unija, kuri 1886 metais turėjo 700,000 narių. Amerikos Darbo Federacija tais metais turėjo apie 300,000 narių. Paskui Darbo Ricierių Ordenas pradėjo pulkti, nes jo nelenkti vadai atsisakė prisidėti prie visuotino streiko už 8 val. darbo dieną. Jie pradėjo broliautis su darbdaviais, nors eiliniai nariai stovė ir streiką ir reikalavo nuo vadų, kad jie skelbtų kovą darbdavims.

Visas Pasaulis Žiurėjo į Ameriką.

Svarbu mums ščia pabrėžti štai kas: Nuo 1875 iki 1888 metų Amerikoje buvo smarkiausias kovos darbininkų su darbdaviais. Darbo unijos buvo karingos ir j darbdavių užpuolimus atsakydavo streikais. Viso pasaulio darbininkų akys buvo atkreitos į Ameriką, į Amerikos darbininkų judėjimą. Apart Francijos darbininkų, kurie 1871 metais įkurė Paryžiaus Komuna, Amerikos darbininkų judėjimas šiame laikotarpyje buvo karingiausias, veikliausias ir energingiausias.

Amerikos darbininkų judėjimas buvo pirmutinis švesti pirmąją gegužės, kaip darbininkų šventę. 1889 metais Paryžiuje atsiuvo viso pasaulio darbininkų organizacijų kongresas ir tenai Amerikos Darbo Federacijos atstovas pasiulė, kad pirmą dieną gegužės būtų švenčiama visam pasaulyje kaip Tarptautinė Darbininkų Šventė. Kongresas šita pasiulyma vienbalsiai priėmė.

Vadinasi, Amerikos darbininkų judėjimas yra įsteigėjas Tarptautinės Darbininkų Šventės. Na, o šiandien ta pati Amerikos Darbo Federacija, kuri 1886 metais vedė visuotiną streiką, kuri 1889 metais sumanė pirmąją gegužės padaryti Tarptautinę Darbininkų Šventę, šiandien taip toli nuvažiuojė, jog atmeta streikus, skelbia klasių vienybę, stačiai smerkia tuos, kurie švenčia gegužinę. Ir visas Amerikos darbininkų judėjimas šiandien skai slopinti darbininkus.

Sveikinkim Šventės Rytą!

Sveikinkim, broliai, didžios šventės rytą. Sklandžiai užtrenkiant dirbtuvių duris. Gegužės Pirmą tebūn' uždaryta; Darbo tą dieną niekas nesursys!

Lai stovi mašinos, neims jų galas, Kad mums nebevaldant jos nejudės; Kad dumplės, kūjis ir kantrus priekalas Rankų nepridėjus nesubildės!

O mes juk nieko del to nenustosim, Jei samdytojai darbe nesulauks, Jei tik vieningai visi demonstruosim, Priešas baimėsis—prieš mes nebešauks!..

Balandis, 1927. Jordus Aris.

DARBININKŲ VIETA AMERIKOS DARBININKŲ (KOMUNISTŲ) PARTIJOJE

Buržuazijos agentai ir įvairūs darbininkų apgavikai nori įkalbėti, kad buk Amerikoje esą visi lygūs, visi gali laimingai gyventi. Tačiau nors kiek protaujantis žmogus mato, kad ir čia yra dvi visuomeninės klasės — išnaudotojai, buržuajai, kunigai, spekuliantai ir tt., tai viena, ir antra — proletarai ir ūkio varguoliai — fermeriai. Ir šių dviejų klasių yra griežtai priešingi reikalai.

Kapitalistinė tvarka gina mokyklos, bažnyčios, spauda, judami paveikslai ir tt., tai yra įstaigos, kurias buržuazija pavertė į savo klasinius įrankius ir su kurių pagelba apgaulindija darbininkus, nuodija jų protą. Gi pat augstumoje stovi kapitalistinė valstybė, kuri jėga ir ginklais krusina kiekvieną darbininkų judėjimą, gindama išnaudotojų reikalus.

Kapitalizmo Prieštaravimai

Nors kapitalistinė tvarka ir labai uoliai gina išnaudotojai ir jų bernai, bet ir jos gyvenimas nėra amžinas. Kapitalistinė sistema ardo jos pačios prieštaravimai. Pirmą vietą užima klasių kova. Kadangi kapitalistinė sistema yra padalinus gyventojus į du griežtai priešingus logerius — išnaudotojus ir išnaudojamus, kurių yra priešingi reikalai, tai tas veda abi klasi prie kovos. Ta kova nuolatos verda. Streikai, sukilimai, revoliucijos, tai klasių kovos laipsniai.

Antra, kapitalistinėje "tvarkoje" viešpatauja gamybos anarchija, kurios pasekmė: bedarbė, kurios sunaikina daugybę produktų, suvargina darbininkų klase ir aštrina klasių kovą bei naikina smulkius savininkus ir koncentruoja kapitalistų ir simpatizatorė privalo perkeisti savo simpatijas į aktyvį veikimą.

Kiekvienas samoningas proletaras ir proletarė turi atminti, jog jūsu vieta yra Amerikos Darbininkų (Komunistų) Partijoje! Suglauskime savo eiles. Suremkime tvirčiau savo pečius ir dirbkime tą praklinų darbą, kurio yra tikslas pasiliuosavimas darbininkų klases iš po kapitalistinio jungo, iš alginės vergijos.

Lai gyvuoja Komunistų Internacionalas, pasaulinis darbininkų revoliucinis vadas!

Lai gyvuoja Amerikos Darbininkų (Komunistų) Partija, šalies darbininkų ir fermerių politinis vadas!

Lai gyvuoja darbininkų vienybė ir solidarumas kovoje prieš išnaudotojus, kovoje už išsivę darbininkų klases.

D. M. Solomskas.

Kuomet esi priekalu—būk kantrus. Kuomet esi kūju—mušk.

Arabų patarė.

Kai žmogus išalkęs, tai tikslu, kad likt apgalėto-bile kas yra gardu.

Japonų patarė.

Kuomet esi priekalu—būk kantrus. Kuomet esi kūju—mušk.

visos darbininkų klases reikalus. Ji gina ne kokiu atskiru grupių, bet visos darbininkų klases reikalus. Be Komunistų Partijos vadovavimo, darbininkų klases laimėjimas negalimas, negalima revoliucija ir jos apgynimas.

Paryžiaus Komunos žlugimo svarbiausie priežastis buvo tame, kad komunarai neturėjo revoliucinės partijos. Rusijos darbininkija laimėjo ir jau dešimti metai kaip liuosai tvarko savo reikalus tik ačiu vadovybei Komunistų Partijos. Nebūtų KP, nebūtų ir Sovietinių Respublikų Sąjungos. Tik turint savo klasinį vada—politinę partiją, gerai disciplinuota, centralizuota, turinčia aiškią programą, kaip del vi daus, taip ir del užsienio politikos, darbininkų klases galės kova laimėti ir pasiliuosoti iš alginės kapitalizmo vergijos.

Amerikos Darbininkų (Komunistų) Partija.

Amerikoje darbininkų politinį vada yra Amerikos Darbininkų (Komunistų) Partija. Nors ji dar jauna, tačiau jau jai prisijėjo pergyventi įvairūs laipsniai. Jos daugelis narių pergyveno ir Palmerio reakcijos laikus ir "palėpini" gyvenimą. Daugelis nukentėjo, tačiau ir išmoko kovoti. Mūsų partija jau dalyvauja darbininkų kovose, kaip del kasdieninių reikalų, taip ir del galutinio tikslo — pralaimimo kapitalistinės išnaudavimo tvarkos.

Dr. C. E. Ruthenbergas, vadas A. D. (K.) P., mirė, tačiau jo darbai gyvuos, jo draugai dirbs jo pradėtąjį darbą, kiekvienas aktyviau pridės savo petį prie pasiliuosavimo darbo, kiekvienas simpatizatorius ir simpatizatorė privalo perkeisti savo simpatijas į aktyvį veikimą.

Kiekvienas samoningas proletaras ir proletarė turi atminti, jog jūsu vieta yra Amerikos Darbininkų (Komunistų) Partijoje! Suglauskime savo eiles. Suremkime tvirčiau savo pečius ir dirbkime tą praklinų darbą, kurio yra tikslas pasiliuosavimas darbininkų klases iš po kapitalistinio jungo, iš alginės vergijos.

Lai gyvuoja Komunistų Internacionalas, pasaulinis darbininkų revoliucinis vadas!

Lai gyvuoja Amerikos Darbininkų (Komunistų) Partija, šalies darbininkų ir fermerių politinis vadas!

Lai gyvuoja darbininkų vienybė ir solidarumas kovoje prieš išnaudotojus, kovoje už išsivę darbininkų klases.

D. M. Solomskas.

Kuomet esi priekalu—būk kantrus. Kuomet esi kūju—mušk.

Arabų patarė.

Kai žmogus išalkęs, tai tikslu, kad likt apgalėto-bile kas yra gardu.

Japonų patarė.

Kuomet esi priekalu—būk kantrus. Kuomet esi kūju—mušk.

MUSŲ DIRBAMO DARBO DERLIUS

Kuomet tos ar kitos kolonijos draugai pradeda bėdavoti, kad darbas pas juos nesiklejuoja ir deli to jie pradeda įpulti į pesimismą, geriausias dvasinio susitiprinimo būdas plačiom akim pažūrėti į visą mūsų dirbamą darbą visos Amerikos plotoje. Tuomet, nors ir neparegėsimė cūdas, bet užtat tikrai paregėsimė gerai išbujojusį vasarą.

Mūsų Aktyvas.

Turime du dienraščius ir mėnesinį žurnalą. Perna sukėlėme "Vilniai" kokius \$7,000. Perna padėjome "Laisvei" išgyti naują linotipę. Seniau "Laisvės" mėtinė prenumerata buvo \$7. Dabar ji susitvirtino šešias dolerines prenumeratos pagrindu. Tas reiskia, kad skaitytojų kišeniuose atliko tūkstanciai dolerių. Argentinoj isikurė "Rytojus". Prie jo neadaug terpididėjome. 1923 m. kuomet kūrė "Daily Worker", sukėlėme jam virš \$6,000. Perreitais metais lietuviai, Darb. Partijos nariai, davėme "D. Worker'ui" ne mažiau \$2,000.

Gerai sutvarkėme Lietuvos darbininkų rėmimą. Per Liet. Darbininkų Rėmimo Komitetą bėgiu keturių mėnesių suplaukė apie \$8,000. Tuomi mes tikrai galime pasididžiuoti. Antifašistinių vajų pradėjome gerai.

Tarptautinio Darbininkų Apsigynimo Liet. Sekcija jau turi apie 90 kuopų. Ji auga gana sparčiai. Tai yra instrumentas ne tik Amerikos kalinius šelpti, bet šelpti kalinius visam buržuaziniam pasauly.

Didelį darbą atlieka Darbininkų Literatūros Draugija. Iškaitant paskutiniuos leidinį — turime jau 22 leidinius. Tas reiskia, kad nuo 1915 metų sudėjome fundamentalių knygų leidimui apie \$100,000. Kuri sriovė gali su mumis susilyginti tuo atžvilgiu? Kultūros dirvoje mes veikiamo gana plačiu užsimojimu.

Darbininkų Susivienijimas ("progresistės") duoda savo narėms daugiau, negu jos sumoka. Už 20 centų mėnesinių duoklių kiekvienas narė gauna "Darbininkų Balsą", kurio vienas numeris pilnai apmoka už tas duokles. Gi siemet LDSA nars gaus dar ir knygeles. Tas rodo, kad darbas vedamas labai ekonomiškai.

Perna, laike didžiojo audėjų streiko Pasaike, mes, lietuviai, per visą Ameriką, sukėlėme nuo \$15,000 iki \$20,000. Tik labai maža dalis tų aukų atėjo iš katalikų ir tautininkų, bet ir tarp jų aukos surinkta mūsų draugų pasidaravimu ir iniciatyva. Darbininkų Susivienijimas, išvien su kitu tautu moterimis, užlaikė Pasaike maitinimo punktus.

Dailes (meno) srityj mes stovime neblogai. Turime daug ir gerų chorų, turime geru dainininku. Brooklyne ir Masačuzėj mūsų dailininkai pralenkia kitus. Taip pat Detroite, Clevelande ir Chicagoj. Per metus su-

rengiame virš šimto gerų koncertų, neskaitant teatrinių spektaklių.

O kiek agitacijos mes paskleidžiame per savo prakalbas? Pradžioje šių metų turėjome labai daug pasekingų prakalbų beveik visose liet. kolonijose, išėmus gal West Virginijos valstiją.

Jeigu surokuoti, kiek darbo mes padedame pašelpinėse organizacijose, tai susidarytų didžiausi darbo kalnai. Nuo Atlantiko iki Pacifiko, nuo Maino iki Oklahomos mūsų draugai dirba šimtuose pašelpinių draugijų, iš kurių dešimtys tūkstančių lietuvių turi tiek daug medžiaginės naudos. Nemažiau, kaip pusė energijos, kuri reikalinga palatkymui Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, pristato komunistų įtakoje einanti karijerioj sriovė. Ta milžiniška energija reikia tinkamai įvertinti.

Priaugančio jaunimo švietimu rūpinamės neblogai. Ulaikome bent 50 Ateities Ziedo draugijelių. Parpiname joms mokytojus. Broklyne isikūrė Jaunųjų Darbininkų ldiubas veda "Laisvėje" anglišką skrydį — tai naujas veikimo laukas.

Mainierių ir kriaučių unijose smarkiai darbuojasi šimtai mūsų aktyvių veikėjų. Daug sumanumo ir energijos jiems tenka idėti į tą darbą.

Beveik kiekvienais metais mes turime dar kokį nors extra vajų ir extra rūpestį. Perreitais metais tai buvo d. A. Bimbos byla Brokctone, kuri lėšavo kelius tūkstančius. Užperreitais metais sudėjome drg. Kaškiaučiaus šeimynai ir d. Karsonui kelius tūkstančius dolerių. Užperreitais metais surinkom "Laisvės" bylai su kun. Petkum apie dešimtį tūkstančių dolerių. Perna šiek tiek suaukauta "Vilnies" bylai su Montyju. Siemet turime d. Zaloko bylą, del kurios jau taip pat pradėjome darbuotis. 1924-5 m. buvo specialie pittedburgiečių byla. Kuomet tą viską į daiktą sukraunai, tai pasidaro itin didelio duosnumo pavyzdys.

Mūsų priešai, kartais, įtaria mus gaunant pinigų iš "Maskvos". Ligiol bent, iš to misterisko šaltinio mes nesame gavę nei vieną centą — nei mūsų spauda, nei mūsų draugijos. Bado metu Sovietų Sąjungoje mes padėjū streiko Pasaike, mes, lietuviai, per visą Ameriką, sukėlėme nuo \$15,000 iki \$20,000. Tik labai maža dalis tų aukų atėjo iš katalikų ir tautininkų, bet ir tarp jų aukos surinkta mūsų draugų pasidaravimu ir iniciatyva. Darbininkų Susivienijimas, išvien su kitu tautu moterimis, užlaikė Pasaike maitinimo punktus.

Dailes (meno) srityj mes stovime neblogai. Turime daug ir gerų chorų, turime geru dainininku. Brooklyne ir Masačuzėj mūsų dailininkai pralenkia kitus. Taip pat Detroite, Clevelande ir Chicagoj. Per metus su-

Kuomet žmogus pašalietis ateina, kartais, į mūsų prakalbas ir išgirsta mūsų "pamokslus" apie mūsų dirbamą darbą, apie aukas ir ką kitą — jam tankiai būna neaišku, kodėl mes taip karščiuojamies. Visa tai, kas viršū pasakya, lai bus jam atsakymu į visas abejones. Mūsų plūgo noragai giliai užriebe ne tik lietuviško veikimo sritj. Per Tarp. Darbininkų Apsigynimą, per

(Tęsa ant 5 pusl.)

KAS TIE PROLETARAI? AR JŲ YRA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE?

Kuris Suvienytose Valstijose yra proletaras? Tai klausimas, kurį daugelis iš Amerikos darbininkų neįstengia duoti teisingą atsakymą. Kapitalistai su visais savo pagalbiniškais sako, kad apie tokį klausimą nereikia ir kalbėti, nes čionai visi žmonės "lygiūs", visiems viskas gerai klojasi. Jeigu ir įvyksta koks nesupratimas visuomenėje, tai tik todėl, kad visi iš Europos atvažiuoja "raudonieji" nekurios užgaituoja. Bet ar ištikrųjų taip yra?

Mes sakome, kad ne. Mes sakome, kad jokie agitatoriai negali darbininkuose sukelti neapykantos prieš kapitalistus, negali išvesti juos į kovą su išnaudotojais, jeigu nebus tam tiktų sąlygų. Ne agitatoriai čionai kalbi, bet sąlygos, kurios verčia darbininkus kovoti už savo gyvybės palaikymą.

Mes matome, kad ir dabartiniu, taip vadinamu, "prosperitą" laikotarpiu darbininkuose yra didelio nepasitenkinimo Suvienytose Valstijose. Tas kapitalistų ir jų klaidų išbūnytas "prosperitą" laikotarpis tai rugiapiūtė kapitalistams, kurie apklūpami darbininkus susikrauna sau didžiausius turtus, o darbininkai turi pasitenkinti tik nuotrūponis nuo kapitalistų stalo. Ir tas, taip mažas nuotrūponis kapitalistai stengiasi dar daugiau sumažinti, kad darbininkai jokių būdu negali pragyventi ir tankiai yra priversti išeiti į kovą.

Streikų Banga.

Pradžios keletos mėnesių laikotarpiu įvyko visa eilė streikų. Iš svarbesnių, kuriuos reikia paminėti, tai kaifiastų bei New York, audėjų, Pasalce, N. J., garmentiečių New Yorke ir dabar išklės minkstosios anglies streikas. Taipgi, buvo visa eilė mažesnių streikų, kuriuose dalyvavo desėtkai tūkstančių darbininkų. Tas parodo, kad nežūrint kaip kapitalistų prakalbinkai ir jų spauda nekaltbėtų apie tai "prosperitą", darbininkai jį neturi.

Na, einame arčiau prie temos. Mes ir taip vadinamu ramiu laikotarpiu, darbininkų spaudėje ar prakalbose girdime gana plačiai kalbant apie proletariato kovas su išnaudotojais, jų organizacijais, bet juo daugiau girdime laike streikų. Mes girdime kalbėtąjus ir per spaudą, kviečiant proletariata vienytis, organizuoti j tikrai darbininkiškas organizacijas ne tik tam, kad iškovojus geresnes darbo sąlygas, bet kad nušluoti dabartinę kapitalistinę sistemą, kad proletariatas, kuris susideda iš fabriku darbininkų ir varginųjų ūkininkų, paimtų valdžią i savo rankas.

Kas Yra Proletaris.

Taigi, kas yra proletaras ir kas proletariatas? Iš klausima daugelis iš darbininkų negali duoti teisingo atsakymo. Tankiai, vietoj kad pasakyti, kad nežinau, pradeda "aiškinti", kad, girdi, tai atvežtas iš Europos, rusiškas pavadinimas darbininko, toks vardas Amerikos darbininkams netinkamas, nes Amerikos darbininkai stovi daug augščiau už Europos darbininkus ir t. t. O daugelis tai pilnai sutinka su kapitalistais ir jųj tarnais, kurie tvirtina, kad Suvienytose Valstijose proletarų nėra, arba jeigu ir yra kiek, tai tiek mažai, kad apie tai neužsimoka ir kalbėti. Bet ar toks supratimas yra teisingas? Mes sakome, kad ne. Mes suprante proletarą štai kaip. Proletaras tai yra "laisvas" alginis darbininkas, kuris neturi nuosavybės ir kitokių įplaukų, išskyrus jo rankų darbo. Toks supratimas yra teisingas supratimas apie proletarą.

Šioje kapitalistinėje sistemoje darbininkas kaip tik ir neturi kitokių įplaukų, o vien tik iš savo darbo spēkų: jis neturi nei gaminimo įrankių, nei žalius medžiagos, nei dirbtuvės gaminimui dirbtinų, tas viskas priklauso kapitalistam. Ir čia, rodos, nereikėtų tiek daug galvosuoti, kad tatau

suprasti, nes veik kiekvienam iš darbininkų bent po keletą kartų savo gyvenime tenka patirti. Darbininkas tol pavalgęs, kol dirba. Kaip tik darbo netenka, taip ir prisieina badauti ir pusnuogiui vaikščioti.

Tokių alginųjų darbininkų dabartinėj kapitalistinėj sistemoje yra milžiniška didžiulima visuomenės kiekvienoje šalyje.

Ar Yra Proletarų Suvienytose Valstijose?

Kapitalistų spauda ir jų prakalbinkai ir visi kiti kapitalistinės sistemos garbintojai sako, kad nėra arba jeigu ir yra, tai labai nežymiai dalis visuomenės ir tokiu būdu neužsimoka apie tai kalbėti. Ir štai kaip jie tatau "išaiškina". Dabartiniu laiku, jie sako, yra apie dvidešimtys penki milijonai šeimynų Suvienytose Valstijose. Iš jų didesnę pusę tuos nuosavus namus. Taigi toki didesnė pusė turi tikrai nuosavybę, ir tokiu būdu jie nėra proletarai. Jie taipgi sako, kad nėra butinai reikalinga turėti pastovios nuosavybės, kad išskaičius jį iš proletarų tarpo. Sako yra ir kitos formos nuosavybės, kuri turi tiek pat svarbos. Jie sako, kad didelė dalis visuomenės, kurie ir neturi nuosavų namų, bet turi banko knyguotes, apsidraudę apdraudus kompanijose, kurioms sumoka milijonus dolerių per metus, o daugelis yra net šerinkais įvairių kompanijų. Tie visi, girdi, nėra proletarai. Taigi, pagal jų supratimą, Suvienytose Valstijose nėra proletarų klases; veik visa visuomenė susideda iš kapitalistų ir jiems lygių piliečių.

Ir ant nelaimės gana didelis nuosimtis Amerikos darbininkų jųj pahašioms aiškiniams tiki. Štai kaip mes suprantame tuos kapitalistų pakrikštymus "neproletarų" Amerikoje.

Paimkime namų savininkus. Teisybė, pusei tiktas nuosimtis iš darbininkų ituri išigyję nuosavus namus, bet itikrųjų jie nėra pilniais savininkais, labai tankiai yra taip, kad iki kol gyvas, jis už juos neįstengia pilnai užsimokėti. Daugelis iš tų savininkų įmoka tūkstantų dolerių arba du, o likusius paima išmokėjimui bankams, už kuriuos moka po apie šešta nuosimtį. Jeigu viskas gerai sekasi, tai dar pusė bėdos, bet jeigu kokia nelaimė patinka, susergera arba užpuola bedarbė, tai nei tu nuosimčių už skolintus pinigų negali išsimokėti ir tankiai nekuri, jeigu tik gali, tai stengiasi parduoti. Zinoma, yra išimčių, kurie turi geriaiu apmokamus darbus arba keletas šeimynoje dirba; tie išsimoka pilnai, bet tai labai mažas nuosimtis ir pagal tai negalima spręsti visų taip vadinamų savininkų.

Apie banko knyguotes irgi negalima daug pasidžiaugti. Yra tokių, kurie, kaip augščiau minėjome, kur turi geriaiu apmokamus darbus, tie turi po keliošimtis šimtelinių bankū, ištiesdami kitas kitam ranką, apsiginkluokime praeties prityrimais ir būdovokime atėitj. Vilties mes neprivalome nustoti. Tie ne revoliucionieriai, ne komunistai, kurie mano, jog Amerikos darbininkų judėjimas neturi atėities, jog jis nepataisomai nūgrimzdes į buržuazinę bala.

Abelna Išvada.

Ar namų savininkai ir tie, kurie turi susitaupę keletą šimty banko, nėra proletarai? Mes sakome, kad jie yra tokie pat proletarai, kaip ir tie, kurie nieko neturi. Niekuris gal pasakys, tō kaip su komunistų definicija, kur akō, kad proletaras tik tas, kuris neturi nuosavybės? Bet, tie, kurie taip sako, tai arba nepapranta to sakimo apie nuosavybę arba sužiniai nori įkalbėti, kad turėjimas by lokios nuosavybės yra lygus. Jeigu taip, tai tuomet ir tas, kuris turi žiupong, butus arba kepurę irgi nėra proletaras, nes jis turi nuosavybę. Mes sakome, yra didelis skutumas tarpe tų, kurie turi ga-

minimo įrankius, žalią medžiagą, dirbtuve ir t. t., kuris turi savo nuosavą namelį, kurio jis tankiai niekad nėra pilnu savininku. Tokia nuosavybė, kuri vartojama kito išnaudojimui, iš kurios sau pragyvenimas daromas, yra skirtinga nuo tos nuosavybės, kuri vartojama savo privatiškam reikalui. Kapitalistai turi gaminimo įrankius, žalią medžiagą, dirbtuves, pinigus ir pagelba tos nuosavybės išnaudoja tuos, kurie to visko neturi, o tas yra milžiniška darbininkų klasė. Tie, kurie turi nuosavus namus arba keletis šimtelius banko, kitų tuomis neišnaudoja, bet naudoja savo privatiniam reikalui. Tokiu būdu mes ir sakome, kad tie, kurie turi nuosavus namus ir kurie neturi yra lygūs proletarai. Kad nei tas, kuris turi nuosavą namą, kaip lygiai ir tas, kuris turi keletą šimty dolerių banko, is jų sau pragyvenimo nedaro. Jis turi cėti i dirbtuvę ir parsamdyti savo spēkā kapitalistui—taip lygiai, kaip ir tas, kuris nei nuosavo namo, nei pinigų banko neturi. Pas kapitalista, kuris samdo jųj darbo spēkā, jie visi lygūs; kapitalistas greičiau samdo tą, kuris gaubensis darbininkas, kuris skubiau gali dirbti. Ir tokių alginųjų darbininkų-proletarų yra milžiniška didžiulima visuomenės. Ir taip bus, kol egzistuos kapitalistinė sistema. Darbininkų klasės misija yra, kad panaikinti dabartinę kapitalistinę sistemą, o jos vietoj įsteigti komunistinę sistemą, kur nebus išnaudojimo, kur visos gaminimo imonės priklausys visai visuomenei. Tik tuomet nebus nei kapitalistų, nei proletarų.

J. W.

Tarptautinė Darbininkų Šventė Amerikos Darbininkų Judėjimo Istorijoj

(Tasa nuo 1 pusl.)

tomas desniausiai ir toliausiai atsilikusių judėjimu visam pasaulyje.

Vietos stoka neleidžia čionai nagrinėti tas priežastis, delko Amerikos darbininkų judėjimas taip sudešinėjo. Tik tiek reikia pasakyti, jog šitas didelis perversmas įvyko ne delto, kad sauja unijų vadų galutinai parsiadavė buržuazijai, kad Samuel Compersas buvo "vėlinių priėdes", arba kad šiandien eina su kapitalistais ponai Green ir Woll. Šita sudešinėjima pagimdė labai svarbūs ir toli siekiantis ekonominės ir politinės sąlygos, kurios atsirado su nesvietišku Amerikos kapitalizmu išaugimu bėgyje paskutinio puskapio metų. Amerikos kapitalizmas visai ne toks šiandien, koks jis buvo 1877 metais. To del ir darbininkų judėjimas šiandien kitaip išrodo.

Apsiginklavę Praeties Prityrimais BudaVokime Atėitj

Amerikos darbininkų judėjimo istorija kupina didelių ir smarkių kovų, skaisčių pavyzdžių, brangių prityrimų. Šiandien, ištiesdami kitas kitam ranką, apsiginkluokime praeties prityrimais ir būdovokime atėitj. Vilties mes neprivalome nustoti. Tie ne revoliucionieriai, ne komunistai, kurie mano, jog Amerikos darbininkų judėjimas neturi atėities, jog jis nepataisomai nūgrimzdes į buržuazinę bala.

Tiesa, to judėjimo sąjalė lyderių ir pasilik ten, kur dabar randasi: buržuazijos gilybėje. Bet judėjimas, kaip toksai, vėl pakils iš laukio apsnudimo. Jį išbūdišs ekonominės sąlygos ir vis bestiprejtantis komunistinis judėjimas, kuris mąsuoja pirmyn po vėliava Amerikos Darbininkų (Komunistų) Partijos. Pasirodymas enteringo kairiojo sparno darbo unijose yra ženklas atbudimo, tai pirmosios kregzdes išauštincio pavasario. Prabėgs metai kiti ir Amerikos darbininkų judėjimas, jei nepasiredys prieakvyje, tai bent eis ranka rankon savo karingumui ir pažangumui su viso pasaulio darbininkais.

A. B.

GYVŲJŲ KAPINĖS

Rusijoje darbininkų kovos istorijoj amžinai pasiliks "gyvųjų kapinės", kurios carų laikais buvo vadinamos Šlisselburgo tvirtove — politinių prasikaltėlių kalėjimu. Kas į tą kalėjimą pakliudavo, tas jau žinodavo, kad pakliuvę į gyvųjų kapines, iš ten gyvas ir net ne gyvas negalės išeiti. Kadangi mes, apvaikščiodami viso pasaulio darbininkų šventę, prisimename ir praeties kovas, todėl čia bus vietoj nors trumpai susipažinti ir su gyvųjų kapinėmis.

Pradžioje keturioliktos šimtmečio ant vienos salos, netoli nuo dabartinio Leningrado, novgorodiečiai buvo pabudavęje medinę tvirtovę, kurią užvardino "Orie-chov-gorod". Bet ta jų tvirtovė neilgai laikėsi, nes jau 1352 metais ji buvo sugriauta ir pradėta budavoti mūrinė arba akmeninė.

Iškilus karams, ta tvirtovė buvo užėmę švedai o vėliaus nuo švedų atėmė caras Petras I. Švedų tvirtovės komendantas, pasiduo damas carui Petriui I. iteiki tosi tvirtovės raktą. Gavęs tą raktą, Petras įsakė jį įdėti į vieną tvirtovės bokštų. Nuo to laiko ta tvirtovė buvo pavadinta Šlisselburgu.

Tvirtovės Įrengimas.

Kadangi tvirtovės sienos buvo neapsakomai stiprios ir didelės, nes turėjo 50 pėdų augšcio ir 18 pėdų storio, viduryje vėl buvo pastatyti geri būdinkai, tai Rusijos carai, kurie visuomet turėjo politinių priešų, nusprendė, kad ten bus paranikiausia vieta del polit. kalinių, nes jie iš ten niekad neišbėgs, ten jiems bus kapinės. Nors šito kalėjimo viršininkai ir komendantas buvo valdžios skiriami, bet vyriausiu kalėjimo viršininku reikia skaityti carą, nes politinį kalinį tik jo įsakymu sodindavo į Šlisselburgą ir jo įsakymu iš ten išleisdavo. Nors tokių, kurie iš Šlisselburgo išvydavo pasauli, veik nei nebuvo.

Nepaisant to, kad tvirtovės sienos buvo labai didelės ir apie pagėimija veik niekas nesusvajoj, iškiiriant vieno lenkų revoliucionierius, kuris visgi bandė, bet nepavyko vienok viename bokštų, įtaisytų ant sienų, buvo pastatytos kanuolės ne tam, kad galima būtų gintis nuo išlaukinių priešų, bet tam, kad galima būtų šaudyti į vydurį, į kalėjimą.

Pats kalėjimas buvo pabudavotas viduramžių stilium, nes vietuje vartų aridurų buvo kilnojami tiltai, visur išvedžioti kanalai, visokie tuneliai, kuriuos, reikalui esant, galima būtų vandeniui užlieti; buve slapti požeminiai keliai, kuriuos žinojo tik komendantai. Buvo ir požeminiai urvai, kuriuose laikė kai kuriuos politinius kalinius.

Kaip ten buvo laikomi kaliniai ir kokia jiems vilctis buvo išeiti iš to kalėjimo, galima suprasti ir iš sekamo fakto: Liagovskis užbaigė neva savo laiką, bet iš kalėjimo jį neišleido. Tuomet jis užklaušė, kame dalykas, kad jį neleidžia iš kalėjimo. Tvirtovės komendantas generalas Orževskis atsakė: "Is čia niekas neišeina, bet tik išneša". Vadinasi, jeigu tu turėjai tiek ięgy, kad paskirtą laiką išbuvai ir dar išlikai gyvas, tai dabar turi pasilikyti ilgiam laikui, nes is čia niekas neišeina. O kad taip yra, tai liudija ir kitas faktas. Iš Petropav-

lovskos tvirtovės buvo prvesta į Šlisselburgo tvirtovę 21 politinis kalinis. Bet bėgiu trijų metų is to skaičiaus pasiliko tik trys kaliniai, visi kiti žuvo.

Baisi Istorija.

Šlisselburgas pasižymėjo jau carienės Elžbietos laikais, nes 1745 metais buvo užmūrytas viename bokštų Kruglovas, sentikių tikybos lyderis, prieš kuriuos pravoslavų bažnyčia labai smarkiai kovojo. Užmūryti tā religinės sėktos veikėja įsakė carienė Elžbieta. Jos įsakymas sekamai skamba.

"Pasodinti Kruglovą į toki kambarį, pro kurio šali nevaikščiotu nei joks žmogus. Kaip duys, taip ir langai turi būt užmūryti kuo greičiausiai, paliekant maža skylėlę, per kurią būtų paduodama duona ir vanduo. Prie kambario pastatyti budžią sargybą, kuri aštriai saugotu, kad niekas prie to kambario neprisiartintų".

Įsakyma buvo Kruglovą maitinti vien tik duona ir vandeniu. Bet jis iš pirmos dienos atsisakė nuo duonos, o paskui ir nuo vandenio. Tai vienintelis būdas, kokį jis galėjo pavartoti protestui prieš administraciją. Pagaliaus kada jis atsisakė nuo maisto, tai sykiu atsisakė ir atsileipti sargybai, kuri šaukdavo jį.

Praslinko trys savaitės ir administracija negalėjo jį "suvaldyti", nes už nepaklusnumą rykštėmis negalėto plakti, buvo užmūrytas. Tuomet reikėjo pranešti augštesnei valdžiai. Pastaroji įsakė, kad tuoiaus būtu atmūrvta durys ir anžiūrėtas prasikaltėlis ir, žinoma, už nepaklusnumą nu-baustas. Bet kada atmūrvta duris, tai komendantas pranešė vyriausybei:

"Kruglovas pasirodė ne-vas... Jo kūnas užkastas tvirtovėje".

Apacioje tų bokštų buvo požeminiai urvai, kurių viename lenkų revoliucionierius Valerijjupas Lukašinskis išsėdėjo uždarytas 37 metus ir išejo iš proto; vis-o labo jis išsėdėjo 46 metus. Kada buvo išjęs iš proto, tai sargybiniai, pasityčiodami, erzindavo jį.

Sąlygos Kalėjime.

Apie tas sąlygas, kurios viespatavo kalėjime, negalima nei aprašyti. Kaliniams buvo uždrausta ne tik tarpe savęs kalbėtis, bet ir sargams nevalia buvo su jais kalbėtis. Nevalia buvo skaityti svetieškus knygu, duodavosi tik šventrašcius; nevalia buvo laiškus rašyti ir iš gyvųjų pasaulio gauti. Todėl kas dėdavosi už kalėjimo sienų, niekas nieko nežinodavo. Giminės nežinodavo, kas yra su kaliniu, o kalinys nežinodavo, kas yra su jo giminėmis. Tik dziova ir cinga buvo jų geriausias draugas. Už mažiausią praktikalmą baudė rykštėmis; už mažiausią vyriausybes į-žeidimą kardavo. Jokių reikalavimų nevalia buvo statyti, nors jie būtų ir legitimiausi. Narodovolcas Mikovicas, išvestas iš kantrybės, kalėjimo gydytojui uždavė per veidą ir už tai tuo-jaus buvo pakartas. Miškin-ka iškėste ir pasakė, nori, kad jį pakartų. Jo noras tuojaus likosi išpildytas. Jurkovskis pavardino sargybes oficerį nieksu ir už tai jį tuojaus pakorė. Daugelis panasiai pasielgė, kad juos

greičiau nužudytu, nes matė, kad laikymas kalėjime yra ne kas kitas, kaip tik ilgas žudymas. Daugelis išėjo iš proto, o kurie bijojo išeiti iš proto, tie patys visokiais būdais žudydavosi. Beprocius laikydavo tuose pat urvuose, kaip ir sveikus ir jiems jokios medikalės pagalbos neteikdavo.

Kalėjimo Viršininkai.

Kalėjimo viršininkais ir komendantais buvo skiriami žmonės neapsakomai žiaurūs, vienok ir tie neišlaikydavo tu visų aplinkybių ir jų daugelis iš proto išeidavo. Pirmas tvirtovės komendantas, pulkininkas Pokrošinskis, išstarnavęs penkerius metus, išėjo iš proto. Antras komendantas Dobrodejevas taipgi išėjo iš proto. Trečias komendantas Korenevass, žinodamas savo kolegu likima, gėrė deginę, mažai kada lankė kalėjimą, vienok neišlaikė, išėjo iš proto. Kalėjimo viršininkas Sokolovas, užstarnavęs E-rodou vardą, nusizūdžius Gračevskiu, susirgo nervų liga ir likosi suparalyžiuotas. Kiti, šiek tiek žmoniškėni viršininkai, patys apleidavo tarnystą, nes bijodavo, kad iš proto neišeitu. Kalėjimo sargų taipgi neišleisdavo į miestą, visą laiką turėdavo būti tvirtovėje, negalėdavo susisiekti su giminėmis.

Tik pabaigoje devyniosdešimty metų tapo įvesta šio-kie tokie pagerinimai, leista kaliniams, nors retai, susirašinėti su giminėmis, gauti laiškus, skaityti svietiskias knygas ir t. t. Taipgi juos pradėjo leisti dirbti tuos darbus, kurie buvo tvirtovėje.

Laike 1905 metų revoliucijos keletas politinių kalinių, išlikusių gyvais iki tam laikui, buvo išleisti iš Šlisselburgo tvirtovės. Kai kurie jį buvo prasėdęje po 25 metus amžiaus. Tokios laimės susilaukė tik labai stiprius žmonės.

Paskui, 1906 metais, Šlisselburgo kalėjime buvo padaryta reformos, jis paverstas katorgos kalėjimu ir jį pradėjo sodinti ne vien polit. kalinius, bet ir kriminalistus. Nors kalėjimas buvo pertvarkytas, vienok režimas mažai kuo persimainė. Iš kalėjimo neišleisdavo, bet kasdien po kelius išnešdavo ir... laidodavo. Mirtingumas ten buvo tokis didelis, kad kas metai 30 nuosimtis kalinių mirdavo.

1917 Metų Revoliucija.

Tik sulaukus 1917 m. revoliucijos, Šlisselburgo kalėjimo durys atsidarė ir visi politiniai kaliniai buvo palispusoti. Paskui išpildovoliucijos, Šlisselburgo kalėjimasis komitetas nutarė tą kalėjimą, kuriame per tiek daug laiko buvo žudomi politiniai kaliniai, sudėginti. Ir nutarimas išpildytas — Romanovų bastilija buvo sudeginta.

Nors carai buvo išrinkę stipriausią ir neprieinamą vietą del politinių prasikaltėlių, vienok liaudies, darbo žmonių jėga, sunaikino tą bastiliją ir visi, kurie išliko gyvi, išėjo iš tų kapinių. O žuvusiems buvo atiduota pagarba.

Švencioniškis.

Net labiausiai nublukęs juodylas (rašte) yra geresnis, negu labiausiai pastovi atmintis.

Chinų patarlė.

Trys yra nepaslepiami daiktai—mėklė, kalnas ir ant kupranugario (verbliudo) jojas žmogus.

Arabų patarlė.

CHESTER, PA. BIZNERIAI

A. DEGULIS
LIETUVIS SUVAJAS
Mūsų dirbam vyvam silniai ir vertokais. Mūsųmetai ir mūsų oms dreses, silbtu ir kama. Galpigi valome ir prisimame n. okias drapamas.
818 MORTON AVENUE
Chester, Pa.

JOHN RUPNIK
Phone 4313-4
BUCCERNE W. GROSSER
624 E. 8th Street
CHESTER, PA.

MARTIN'S PHARMACY
J. H. SWIMMER, Ph. C.
Naujas Savininkas
Receipt Specialita.
Pirmiausiai mamie maitinti vaisty arbu recept.
Kampus 7th St. ir Meritt Ave.
Chester, Pa.

MICHEAL PHILLIPS
Reikmeny del visuoio
Automobilu
626 Morton Avenue
CHESTER, PA.
(102-108)

VINCENT LUNGAELLA
Zemo's laibos
Vaisių Kramtuvė
605 E. 7th Street
CHESTER, PA.
(102-107)

JONAS GVARZDIS
Aprūpinimo laiba
431 E. 4th Street
CHESTER, PA.
(102-103)

F. RUPNIK
Drabužių Kramtuvė
812 Morton Avenue
CHESTER, PA.
(102-107)

JONAS ZAKAS
Saltu Kėlė
Kvepianti Cigara
800 E. 8th Street
CHESTER, PA.
(102-107)

BROAD STREET GARAGE
Išrandavojame "Limousin" ir "Touring" automobilius.
A. LINSKI
Broad Street ir Morton Avenue
CHESTER, PA.

ARON NEWBORG
Grovernd ir Buteris
700 Melham St.
CHESTER, PA.

Lietuvon ir is Lietuva
PER BIUREMENA
ant didžiausio ir greičiausio
Vokietko laivo
COLUMBUS
ARBA ANT KITŲ TŲ LAIVŲ
JOS LAIVU TIK AUTOMOBILAI
DIENAS ANT JŲ
Pauke Trečia Klasė—švieži
atšalti kambariai.
NORTH GERMAN LLOYD
32 Broadway New York
Arba pas būs vietinį agentą.

Brooklyn LABOR LYCEUM
BARMINŲJŲ ĮSTAIGA
saulės del Baly Koncerto
Mietų Vestuvių, Susijusių su š. Palkus stotijna su naujaisiu pakvata. Keturius baly užp. KAINOS PIRMAIPIU
449-959 Willoughby Ave.
Tel. 3341 Sauts.

KOKIŲ MES NORIME JUDŽIŲ IR SCENOS VEIKALŲ

Sutiksime, kad judžiai ir scena šiandien vaidina svarbiausią vaidmenį dailėje nustatymu visuomenės opinijos vienu arba kitu klausimu ir atlieka didžiausią propagandą darbe naudai kapitalistinės tvarkos. Atsižūrėm į tai, sąmoningai darbininkai stato klausimą, kaip sukurti savo teatrą, kuris tarnautų rankpelniui ir protinui darbininkui kultūrai ir, svarbiausia, ar galima sukurti ir vaidinti darbininkiškos scenos kūriniai? Pagaliau, kuo skirsis mūsų teatras nuo tų, kuriais šiandien perplūdyti visi teatranamiai?

Šitie visi klausimai, ant kiek jie yra svarbūs ir suprantami; ant kiek jie teorijai įvykdinami, ant tiek, deja, praktikoje, jie "kietai" ir reikalauja daug energijos ir triuso įkūryti.

Kalbėsimė ne lietuviška prasme, bet bendra plačia papėde, paliesdami Jungtines Valstijas kaip lokias. Apie tai kalbėdami, turime laikyti omevyje, kad Amerikos kapitalizmas yra stipriausias pasaulyje ir vis dar plėtojasi, kur spauda pelniskai galima, o judžių technika ir jų naudojimas pakenkęs augstesnės stadijos, negu kur nors kitur. Teatranamiai skaičius, neperdėsim pasakę, taigi, imant proporcingai, Amerikoje yra didesnis, negu kur nors.

Judžiai.

Ši 20-40 šimtmečio išauklėta dailės šaka nūnai atstoja valdancijai klasei geriausias ir ranki propagandai. Miestai perplūdyti judžianamiais, kuriuos lanko tūkstančiai asmenų kas dien, o tokiose didmiesčiuose kaip New Yorkas, Chicago, simtai tūkstančių žmonių eina į žiūrėti kiekvieną dieną. Vargiai begu rasim iš tų patų sąmoningų darbininkų bent vieną, kuris nenuėitų į judžius kartą nuo karto, nors gerai žino, kad jis eina žiūrėti ne dailės, bet aiškiausios kapitalistinės propagandos — kapitalistinės dailės. Bilionišės korporacijos kasdien teka naujus "veikalus" ir leidžia juos per plačiasias Jungtines Valst. imdamos gražon milijonus dolerių pelno. Iš čia tie patys judžiai gabenami į platų pasaulį ir ten jie suranda sau rinką, smarkiai konkuruodami su tokios technika iškilusios šalies judžiais, kai Vokietija, Anglija, ir Hollywoodą sutraukia iš viso pasaulio geriausius talentus ir pakinkytas į kūrimą naujų vaizdų, bet veikt to paties turinio vadina "vaidmenų".

Atydžiai sekus pastarųjų poros-trejetųjų metų pagaminus Amerikoje judžius, jų turinį, sutiks, kad nedaugiau, kai 2 ar 3 nuosimčiai jų buvo pakenciami, bei verti pamatymo, o 97 nuosimčiai — sena nudėvėta pasaka, paremta "meile", buržuazine dora, skystu sentimentalizmu. Užbaiga veik visų jų pasako: būk geras, darbštas, ištikimas savo kraštui ir darbavui; laikykis buržuazinės doros taisyklių, taupyk pinigų, neklauykit agitorius, raginančių stoti į darbo unijas, bet prašyk darbavio ir su juo tarkis; būk maldingas, laikykis "dievą širdyje" (nepaisant kurį); kornunistas, bolševikas, socialistas, radikalas (dažniausiai apskretas, barzduotas ir gauruotas špas!) yra pavojum krašto ir rankpelnio — saugokis jo; šgirdeš, kad darbininkai organizuojasi fabrike ar dirbtuvėje, priešinkis tam visais būdais, pranešdamas darbavio-fabrikanto manadžerijai, tai už tai gausi geresnį darbą, gausy pinigų atlyginimą, o ne retai net ir dukterinį kapitalistų užpačė...

Be Jack Londono ir judžius įvaidintų keleto veikalų; "Hitchcock of Notre Dame" (Victoro Hugo), "He Who Gets Slapped" (Andrejevo), "The Scarlet Letter" (Hawthorne), "Volga Boatman", "Big Parade", keletą kūrinių Charlie Chaplino, na ir dar keletos — viskas kitas aiškiausia buržuazinė propaganda. Ir mes tą naudojame. Milionams rankpelnių tenka perleisti per savo protavimo aparatą ir už tai pinigų mokėti!

Kas Daryti?

Apie tai, kad šiu tarpu Amerikos darbininkų klasė pajėgtu pasigaminti savo judžių kūrinius, nėra nė kalbos. Jinai taip silpna klasiniai, kad 35 milijonai darbininkų vos šiaip taip teisingai palakyti gyvybę vieno angliško dienraščio, gi pasigaminti gerus veikalus, pradėti kompeticiją su bilionišėmis kompanijomis, nė į sapną kol kas niekam ta mintis ateiti negali. Bendrai, darbininkišku judžių gamyba Amerikoje, kai ir kitose šalyse, veikiausia bus galima gaminti plačia pėpėde tik, kuomet darbininkai bus viešpačiais savo krašto ir viso savo darbo; po socialiai revoliucijai. Bet mes trokštame gerų judžių dabar, tuojau; mes norime ir privalome visų pirma parodyti plačiosioms darbininkų masėms, kuo skiriasi buržuazinės dviosios judžiai nuo darbininkiškos.

S. S. S. R. Pagelbės

Šičia, kai ir daugelyj kitų sričių, Amerikos darbininkams į pagelbą ateina SSSR. Joje gaminami judžiai yra tarsi nauju saulės patekėjimu kai Sovietų Sąjungos, taip ir plataus pasaulio rankpelniams valstiečiams ir proto darbininkams. Čia ir bus proga dirštelti į tą skirtumą, kuris apsirėškia tarpe "jų" ir "mūsų".

Judžių pasaulio arenoje šiandien stovi trys galingi konkurentai: Amerika, Vokietija ir SSSR. Pastaroji tik ką atstojto ant kojų, bet jau uždavė skaudų smūgį savo opontams. Amerikoje, kaip sakta, gaminami judžiai skina sau kelią pigumu, bet jų nublukęs motyvas — tytis ir sentimentalizmas — galutinai išsisėmė ir nieko naujo su savim neneša, už tai ir ateties jie sau neturi, nežiurint, kad techniniu žvilgsniu šiandien, didžiūmoje, jie stovi gana augštai. Vokietijos judžiai techniniu žvilgsniu kol kas palaiko savo augstumą, bet jų "siela" paremta religija ir metafizika. Tai yra abejotina ateitis, ką, berods, pradeda imatyti ir patys gamintojai. Kaip su SSSR?

Darbininkiški Judžiai.

Jau nutė SSSR judžių industrija su paleidimu pasaulin pirmo savo kūrinio parodė, kas yra dailė ir kokias didesles pareigas jos srityje imasi ant savo pečių judžiai. Savo pagrindan ji deda **realybę**. Sovietų Sąjungos gaminti judžiai ima didžiuosius istorinius įvykius, išauktus gyvenimo persilaužimus, ir juos atvaizduoja su smulkmenomis. Juose matome gyvenimo įvairius etapus, atvaizduojančius ne kaip nori vienas arba kitas judžių direktorius, bet taip, kaip jie atsitiko. Imam garšųj "Šarvuotį Patiokiną", kuris buvo bene pirmu, pasielusiu platesnį pasaulį ir įnesusiu žmonijos mintysna ta būtent supratimu, kad judžiai pasilikis vienu prieinamiausių prankių perduoti būsimom kartoms garsuosius istorijos požymius.

Kuo jis Svarbus?

"Patiokinio" svarba glūdi ne tame, kad jis vaizduoja 1905 Juodojoj jūroj jūrininkų sukilimą to vardo laive, bet tame, kad (1) atvaizduoja tą įvykį su smulkmenomis — taip, kaip jis buvo, be jokių perdėjimų; (2) vaidinime dalyvauja ne profesionalai vaidybos, bet, išskiriant vieną ar du, masės paprastų darbininkų ir jūrininkų, kurie, vadovaujant geram direktoriui, atlieka nė kiek neprasčia, kai ilgu metų lavinti artistai; (3) masinis veikimas, be herojaus, be atskirių individualų-karžygių, be kurių negali apsieiti nė jokia kitokia judžių filma, gaminta buržuazinių gamintojų; (4) nauji požymiai fotografavime.

Permažai vietos čia atpasakoti smulkmenas šito vaidmens. Užtenka pasakyti kad pamatęs jį — tikrajį gyvenimo įvykį — gabiai suvaidinta, naturališku rūbais apvilktą, žiūrėtojas pergryvena tai, ko nė dešimtys geriausių suokalbiuotų buržuaz. veikalų negali atlikti. Jis pasipiktina neteisėbėmis ir žiaurumu caristinų

jūreivių viršininkų; persilima drąsa, solidarangumu ir pasiaukojimu minios — jūrininkų; gailėsčiu kankinamų, mušanų ir žudomų savo brolių ir susipūrto pasiekusiu augščiausio čiuкуро momentu, kuriame kai ant plauko kabo praliejimas kraujo ir tūkstančių jūrininkų gyvybės, kuomet caro pasiūsti jūrininkai (ant kitų laivų) plaukia suimti sukilėlius, o pastarieji paruošė vulkanisku stiprumu dūsuojančias kanuoles rengiasi geriau išmirti kovoje, negu pasiduoti. Pagaliau žmoniškais ir gražiausią įspūdį žiūrėtojas įgauna, kuomet kitų laivų jūrininkai susunka į sukilėlius "Broliai!"

Be tų visų dramatiškų sujudinimų, žiūrėtojo akyse ir mintyse pasilieka tikras vaizdas gyvenimo laikotarpiu, kuris buvo dideliu pastumėjimu minij prie kovos ir liuosavimosi.

Tik Pradžia Darbo.

"Patiokin" yra tik pradžia to didelio ir neišpasakytai svarbaus darbo, kurį SSSR judžių industrija turi užsibrėžusi. Netoli tas laikas, kuomet busim žiūrėtojas garsaus 1905 metų sausio "Kruvinajo Nedėldėnio", tų patių metų Maskvos gatvėse sukilimų, ir, pagaliau, garsijų perversmų 1917 metais. Sovietų judžiai turi tą pirmenybę, kad jie gaminami milžiniškoj šalyj, kur gamta turi neišpasakytai gražių vaizdų, kur valstybės raiškose muzėjai ir visi istoriniai turtai, kur visi reikalingiausi dalykai yra prieinami, atviri.

"Patiokinio" fotografavimas pralenkia net Amerikos technika. SSSR judžių direktoriai surado naujus būdus fotografuoti minias ir netgi atskirus individualus: tas pats daiktas fotografuojamas vienu, daro stipresnį įspūdį, antraip — silpnesnį. Jau visa eilė kitų kūrinių yra gaminama ir veikiausiai greit galėsime matyti (jei Amerikos buržuazija pavelsy jiems įžengti koją šin kraštun).

Štai kodėl, asmenys, kurie susidomėję judžių industrija, tvirtina, kad SSSR judžiai greitu laiku atims rinkas iš vokiečių ir amerikiečių judžių.

Judžiai turi tarptautiskesnį pobūdį, negu kuri kita dailės šaka, todėl Amerikos darbininkams ir bus galima kaip nors gabsenti iš ten geresnius vaidmenis ir juos rodyti plačiosioms masėms: rodyti realų gyvenimą, kad jis pagelbėtų darbininkui atskirti pelus nuo grūdų.

Kaip yra su scenos kūriniais? Ką gali atlikti judžiai, scena to nepajėgė ir nepajėgės. Čia viskas imama siauresne papėde, vaizduojama mažesni epizodai. Betgi sceniniai vaidmenys taip pat turi savo vietą ir svarbą. Jei Amerikos darbininkai ir plati visuomenės dalis nūnai mažai tekreipia domės į sceninius veikalus, velydami praleisti atliekamą centuri laiką judžiams ir vodeliviams (daugiausia vulgarisko pobūdžio), tai negalima kalbinti ju. bet načia scena ir jos valdytojus. Scena sugvėrėjus. Iš keletos dešimtu veikalų, rodomų šiuo tarpu New Yorke, ne daugiau, kai du ar trys yra pakenciami. Kiti visi paž-

R. Mizara.

Kodel Reikia Stoti už Daily Worker'į?

Mes, Amerikos lietuviai, visi labiau amerikonejame. Gyvenimas spiria prie to. Daug kas pradeda skaityti anglų kalboj laikraščius. Toliaus, dar labiau skaitysimė.

Bet Anglų laikraštyne yra daugiau pelų, negu grūdų, daugiau šiukšlių, negu kviečių. Tai kodelgi, skaitant angliška nepasirinkti "Daily Worker'io", šauniausio ir vienintėlio darbininkų dienraščio, einancio anglų kalboj? Žinote patys, kaip sunku pasilaikyti "Daily Worker'iu". Žinote patys, kad didžiūma Amerikos darbininkų dar jieškosi sau žinių kapitalistų šlamštuose. Taigi, mes raginame jus, draugai, skaityti "Daily Worker'į". Iš pradžių bus sunkoka, o kaip paprasite, tai sutapsite ir amžinai susidragausite. Užsiprenumeruoti "Daily Worker'į" galite ir per "Laisvės" adm. Metinė prenumerata \$6.00, pusmetinė \$3.50.

Šiuo laiku "Daily Worker" sunkiai verčiasi. Laonai sunkiai. Būtų gera, jeigu, per progos, parinktumėte jam aukų. Savo kuopoį draugioj arba tarpe pažįstamų bandykite gauti "Daily Worker'iu" pinigines paramos. Galite ją persiųst per "Laisvę", arba tiesiai šino adresu: "Daily Worker, 33 First St., New York City.

DARBININKŲ ŠVENTĖ

Pažvelgus į mūsų šventės istorija, mes matome daug svarbių įvykių ir permainų kas metai. Tie įvykiai kartais būna pasekmingi ir dideliais žingsniais darbininkai pažengia pirmyn, tai kartais būna nepasekmingi ir darbininkai būna priversti pasitraukti atgal klasių kovos eigoj, tai ant vietos apsistoja. Ir per metus laiko renka savinų spėkas, centralizuoja, rekrutuoja pulkus, kovai su išnaudotojais, pavergėjais. Žodžiu sakant, darbininkai taiso savo pirmesnes klaidas, kad jos nepasikartotų, kad ta brangi darbininkų diena, jų pačių škurta šventė, visais atžvilgiais būtų pasekminga.

Nuo pat įsikurimo Darbininkų Šventės, Pirmos Gegužės, simtai tūkstančių darbininkų, kuomet fabrikai sustabdo industrijos ratą, padeda visus darbo įrankius ant varstotų ir susirenka į milžiniškas demonstracijas, nesiskirdami į tautas, religijas ar partijas, kaip nors vieną kartą apkalbėjęs bendrai savo klasės reikalus, kaip ir kokių būdu juos pagerinus ir kad tuom pačiu kartu daugiau išmokus bendrai kovoti su išnaudotojais, kapitalistais, kurie vienodai plaka darbininkus su išnaudavimo įrankiu. Mes sakome: "Mes šventėme jūsų visas šventes, mums duotas, mes garbinome jūsų didvyrius, mes meldėmės už juos, mes pasninkavome, mes almužnas davėme jūsų dievams, kad išprašius visiem kraugeriam laimės ir linksmybių, o mes patys kas kartą vis puolame į didesnį skurdą ir vargą, iš kurio nesimatoma išeitis. Dabar mes švėsimė savo šventę, Pirmą Gegužės... Negarbinim jūsų generolų, žmogudžių ir kitokių niekšų, kurie minta iš darbo žmonių triušo ir šimtais juos galabina. Tūkstančiais grūda į kalėjimus ir ten juos pūdo. Ir už tai, kad jie šimtus išžudė nekaltų darbininkų ir tūkstančius pūdė ir pūdo kalėjimuose, jūs liepiate tuos 'didvyrius' garbinti ir pasninkauti už juos. Dabar mes savo šventę švėsimė. Ir švėčiame ją ne tam, kad garbinus kokių didvyrių ir laikius pasninkus už juos, bet tam, kad apkalbėjęs savo klasės reikalus."

Tas turčiams labai nepatinka, kam darbininkai neklausu jų. Jie kiekvienoj darbininkų šventėj lieja darbininkų kraują. Turčiai aiškiai supranta, kad darbininkų auganti vienybė jiem pavojinga, tad jie, su valdžios pagelba, stengiasi tą vienybę išardyti ir panakinti jų šventę. Bet tas turčiams nepavyko. Ne tik kad jie nepajėgė suardyti darbininkų vienybės, neigi sulaiikyti juos nuo šventės, bet atbulai: darbininkų vienybė dar daugiau augo ir tvirtėjo.

Tad šiais metais milijonai darbininkų apvaikščios savo šventę masinėm demonstracijom ir mitingais, nepaisant, kad valdancioji klases darys ir puolimus, ypatingai Europoj fašistinės valdžios plukdyd darbininkus kraujuose. Bet darbininkai nenusigąs, jie ves savo kovą, jie kristalizuos savo spėkas galutinai kovai su išnaudotojais. Mes turime tik vieną šalį, kur darbininkai liuosai apvaikščios savo šventę be jokio persekiojimo ir puolimo — tai Sovietų Rusija. Tai ir mes, apvaikščiodami savo šventę,

kristalizuokime savo spėkas, tvirtinkime savo organizacija, Komunistų Partija, po kurios vėliava būsimė pergaletojais ir kūrėjais darbininkų ir valstiečių valdžios!

M. Ž.

Kniaukiantis katinas nieko nepagaus.
Arabų patarlė.

GENEVA. — Sovietų Rusijai bus pasiūsta kopijos nutarimų Tautų Lygos komisijos, paskirtos prirengti "nusiginklavimo" konferencija. Šita sumanymą padarė Vokietijos delegatas von

Mokslas be minčių yra tuščiai suekvotas darbas; gi mintys be mokslo yra pavojus.

Chinų patarlė.

LIETUVIŠKA UŽEIGA

TURĖDAMI LAIKO pasikalbėjimui, pasirodavoimui, pajukavimui ir pasismaginimui, žinokite, jog geriausia padarysite užeidami pas

A. B. ARLAUSKĄ ir M. TRUNČĄ

ČIA rasite kvepiančių cigary, lengvų, saldžių ir karčių, gėrimų.

151 N. 6-th St.,

Brooklyn, N. Y.

Phone Republic 5964

KAZ. PETRAUSKAS

Dailydė ir Generalis Kontraktorius

BUDAVOJA Plieninius, Mūrinius ir Medinius Namus, Svetaines, Apartmentus ir paprastus gyvenimui Namus. Taipgi taiso senus ir perkelia budinkus iš vienos vietos į kita.

Darbą atlieka kuogeriausiai ir kainos prieinamos visiem.

Del informacijų kreipkitės:

CHARLES PETROWSKI
150-01 COOLIDGE AVE., JAMAICA, N. Y.

PASINAUDOK IŠ PROGOS

MES darome paveikslus ne vien ant popieros, kaip paprastai, bet ir ant ceculoido medalonus. Kiekvieną tokį medalioną mes apdirbame su tinkamais pagžinimais. Tokis dalykas tinka visur ir visiems.

Jis nenupluka ir nesuduš.
Kaina \$2.00 ir \$3.50

PRISIŪSK mums savo paveikslėlį, o mes padarysimė Tamatai dailę 6x8 arba 9x9 medaloną. Siųsdamas užsakymą pažymėk, kaip nori kad būtų padaryta, per pusę (bust) ar čela figūra. Siųsdami užsakymą siųskite ir pinigara arba užsimokėsite ant pašto kuomet paveikslą aplysksite. Adresuokite:

The Tannis Studio

735 Chesnut St., Kulpmont, Pa.

WATERBURY, CONN. WATERBURY, CONN.

Geriausia Vyriskų Drabužių Dirbtuvė

MES siūvame ant užsakymo visokius vyriskus rūbus, taisome, valome ir prosijame senus. Darbą atliekame suilg kostumerių reikalavime.

KURIE tik pas mums siūdošite drabužius, tie visi pilniausiai patenkinti mūsų geru darbu.

V. JANUSKEVIČIUS

775 Bank St., Waterbury, Conn.
(Antros lubos)

NUODINGOS DUJOS

Didžiasai karas neispasakytai pastumējo chemijos mokslo progresā. Jis privertē chemistus griebtis uz darbo ir īsrasti budā kaip īs medžio pagaminti drabužius, dažus ir dinamitā; jis privertē chemistus īsdēstytī anglies sudētī ir īsimtī īvairias, visuomenē naudingas prekes. Bet labiausiai uz viskā didžiasai karas īsvēstē nuodingas dujas.

Vokiečiai pirmutinai pradējo vartoti nuodingas dujas karo laukē.

Nuo šio laiko Francijas, Anglijas ir Suvienytū Valstīju chemijos laboratorijose prasidējo akyviausias nagrinējimas ir īsēkojimas duju sudētīju ir jū veikmīju. Chlorīnos dujas lengvai pasisekē uzkarāuti ir kareiviams pavojaus nuo šio priēšo nebuvo. Tačiau, vokiečiai pradējo vartoti phosgeno (CO-CE 2) dujas ir chloropīcin (CCE3NO2) skystī šīs dvi sudētīs veikmēje skīriasi nuo chlorīnos duju ir apīsaugojimo kaukē, su kuria talkinīnkai didžīavosi, nebeatliko savo uzduoties. Čia vēl keblumas, vēl galvosuskis.

Talkinīnkai griebsē vokiečīju pasekmingo īrankio. Tam tikslui visa eilē naujū dujoms gaminti dirbtuvīju atīsdarē. Viena īs žymīausīju nuodījimo ir troškinimo dirbtuvē tapo īsteigta Edgewood, Maryland. Šī dirbtuvē kiekvienā dienā pagamīndavo šimtus tonu nuodīngu duju. Patys vokiečiai jau negalējo kompetuotī dujū gamīboj. Jie īmu laiku pamatē, kad tas pats īrankis ir jū kareivīju eiles skīna.

Priēš pabāva didžīojo karo, Francijojē karo laukas buvo troškinānčīju duju lauku. Ten kasdienā šimtai tonu nuodīngu duju tērsdavo orā, o civilizuoūtū tautū jaunī vyrai kankīnīsi mokslo mandrvēbēje.

Karui pasibaigus, nors nēra reikalo gamīnīmu nuodīngu duju, tačiau kiekvienos valstībēs chemistai ītemptoms ījiegoms gamīna ir īsēko dar pasekmingesnīju, dar nuodīngesnīju duju, negu "mustard" dujos. Northwestern Universiteto profesorijs Lewis jau yra īsrades mirtīnai nuodingas dujas, kurīju sudētīs yra laikoma slāptybēje. Kitū valstībīju chemistai, taīgi nēšnaudzīa; jē slāptai knīsasi chemijos dirvone ir īsēko tobulesnīju, naujū īrankīju karui.

Didžiasai karas imperīalistīnēs valstībēs atvērē akys ir parodē svarbā trīju dešīmčīju skīrtīngu nuodīngu duju. Žinoma, atēitēs karams šīs skaīciaus neuztēks, nes mēs matome, kad kiekvienā valstībē galvotrūkīcais rengīasi ir īsēko nauju, daug pavojīngesnīju, nuodījimo duju.

Neabejotīnai galīme manītī, kad atēitēs karai bus nuodingomis dujomīs karīaujami. Bet tam viskam susīprate darbinīnkai galī kelīja pastotī. Jie galī savo solidarīskumu uzkīrstī kelīja imperīalistīnīams karams. Tuomet valstībīju jaunīems vyrams neprīseītu po pekīskas nuodījimo dujas kankīntīs.

Alb. R.—

Katīnui visuomet pelēs sapnuojasi.

Arabū patarlē.

Apīe rytoju rytoju ir rūpīntīs tenka.

Arabū patarlē.

PER DIRBTUVĒS LANGĀ

(Vaizdelis īs Gyvenimo)

Tai buvo šiltas birželio rytas; saulē kā tik pakīlusi nuo gorizonto, sklēdē savo švīsius spīndulīus ī visas puses, žāvējo ir linksmino visus. Aš žīngsnīavau didelīais žīngsnīais plačīu bulvardu apodīntu medžīais ir žolynais, ant kuriū kabējo didelī rasos karolīai, mainantis visokiomīs spalvomis, lyg deimantīnai.

Už keleto minūčīju, pasīelīau didelē dirbtuvē; tai buvo geležīs līejykla. Priēsakys dirbtuvēs atrodē gana puīkiai; priē šalygatvīo apkārpytī mažiukai krumelīai — tartum koka siena laikē apjuosus dirbtuvē; īs abiejū pusių tako augo du didelī topolīai galvas īskelē, lyg dairois ir tēmīja kožnā praevī, kaip kokie sargai.

Ta dirbtuvē man buvo gerai pažīstama, nes jau šēsī mėnesīai, diena īs dienos darbo īsēkodamas, neaplenkdavau ir jos; darbavī pamatēs, pradēdavau darbo, bet vis gaudavau atsakymā, "nereikīa".

Kadangi buvo dar gana anksti, tai aš, atsīstojēs priē vieno īs tū milzīnīskū medžīu, tēmījau ī darbinīkus, einānčīus ī vidū. Man užsīziopojus, nei nepajutau, kaip apīe mane prisīrīnko nemažas burelīs bedarbiū, priklausānčīju tai pačīai bedarbiū armījai, kaip ir aš. Jau septynios... Svīlpinē sušvīpē, durys užsīdarē: tik šonīs durys atdaros, priē kuriū stovējo sargas. Kuris darbinīnkas pavēlavēs atbēga uzdusēs, tai turi sargui pasīaiskīntī, kodēl pavēlavo. Gī nepasakīus tikros priēzastīs, sargas nēleidzīa dirbtuvēs, bet līepīa eiti namo ir ant rytojaus pamatyt patī bosā.

Mēs visi stovējom, akīs atkreīpē ī dirbtuvē ir nekāntrīai laukēmī pasīrodānčīo darbavīo. Pamatē darbavī, pradējom grūstīs ī priekī. Darbavīs buvo cigara užsīrukēs, dāirēs ī visus, lyg tas pīrklys, atējēs ī turgū arkīju pīrkītī. Katras ēia jam bus geresnīs, turīntīs daugiau fīzīnīju spēkū, īs katrū jīs galēs īsšpaustī daugiau pelno. Pasīdaīrēs keleto minūčīju, pamojō ī mane su pīrstu: nusīvedē ī raštīnē, daktaras īsēkzaminavo ir sakē, "viskas gerai, galī eiti ī dirbtuvē".

Nuėjau. Čia man prisīmīnē kunīgu īsmīslat apīe pekā. "Čia tai pekā", tariau sau. "Čia tai darbinīnkū kankīnīmas".

Darbinīnkai nusīvīkē, pusnuogīai; juodī, aprūkē, su tam tikrais kaušais īstīrīpīntā geležī pīlsto. Kībīrkstys ī visas puses tyksta, svaīgūnānčīju gazū ir dumjū taip tīrsta, kad net uesimato, kur eiti. Man, kaipio naujam darbinī., padavē kablī ī līepē žemes īs dēžīju verst, kada jau geležīs atsalus ir īsimta. Aš kablī īkabīnēs vilkau dēžes artyn priē skylēs ir verčīau ī sklēpā. Kiekvienos dēžēs īsvērtīmas sukēlia debesīs dulkiū. Kī pietū īsdirbēs, palīkau nepanasus ī žmogū; prakaitas bēga, suodzīais ir dulķēmīs apīpēs, vos tik akys žība.

Darbas buvo bjauriausias, kā galīma īsivaizdītī. Bet man kitokio īsėjimo nebuvo. Aš buvau priverstas dirbtī, nes jau neturējau īs kō užsmokētī už kambarī, gāspadīnē jau varē laukan, o valgyt jau senai tik po vienā sykī ī dienā tevalgiau.

Padirbēs keletā dienū, vienū pietū laikē vaikstīnējau po dirbtuvē, dāīrydamāsīs, ar nepamatysīu kā nors īs pažīstamū. Nuėjau ī užbaīgimo departamēta, kur grēzīla skylēs, tekina ir tt. Priējēs arčīau lan go, pamāčīau Jonā Drīskī, īs Alkanīju kaimo. Tai buvī mano senas draugas. Mēs sykiu augom.

Jīs žūrējo per langā ī bulvarū žvīmbiančīus automobilīus, ir buvo taip užsīmāstēs, kad tartum īs miego atbudo, kada aš jam par pētī sudāvīau, tardamas, "sveikas gyvas, Jonai". Jīs lyg susīmāšēs, dulksnū balsu tarē:

"Dar krutu po bīskī. O kaip jus ēia papuolet, broļau?"

"Vargas privertē", atsakīau. "Jau šēsī mėnesīai, kaip nēdirbu, o geresnīo darbo negalīma gautī. Ir taip aš esu linksnimas, kad nors tokj gavau, gal ant duonos užsīdirbsīu. Ar tu, Jonai, jau senai ēia dirbī?"

"Jau vienuolika metū, Dar

"Bet viena bēda, tai dar nē bēda. Šīj naktj Jonukas apsirgo, tai beveik per visā naktj nēmiegojau. Pašaukīau daktarā: tas pīngus paēmē, o kas vaīkui yra, nepasakē, karščīo uzdegtas, nežīnau kas su juo bus".

"Vargas beturčīam žmoneīam", aš pridūriau ir kablī paēmēs nuėjau priē savo darbo.

Kitoje dienōje, aš vėl nuėjau pas Jonā pasīnēkētī. Jīs sedējo ant tos pačīs dēžēs ir valgē silkē su duona. Jīs sīandīen buvo taip nusīmīnēs, mintyse paskendēs žūrējo per langā. Aš pertraukdamas jo mīntīs, paklausīau:

"Ar ēia negalīma būtū pra-dēt organuot darbinīnkus?"

Jīs su pasīpiktīnīmu ī manē pažiūrējo ir tarē:

"Kiek laiko atgal aš prisīmīnīau vienam svetīmtaūčīui apīe unījā. O ēia kompanījos snīpū pīma. Pranešē darbavī: ir aš likau paleistas īs darbu net ant dviejū mėnesīju. Darbo kitur nebuvo galīma gaut, tai du mėn. pasīvalkīojēs, sugrīžau; darbavīs nēbadorējo prīmtī atgal, tai abudu su moteria nuėjom, jī pradējo prašyt verkdama, kad duotū darbo, tai davē, bet po dešimtj centū ī valandā numūsē. Tai skaudus smugīs, ar nē?"

"Tai tik pietū laikē atsīsdēs priē lango žūrēdamas ī gražīai īstāisytus bulvarus ant valandēlēs užmīrstū savo vargus. Nesykj apmāstau tā vāringā gyvenīmā. Kodēl mēs taip sunkīai dirbdami, nīesīekia. Tik per langā, per tą ko negalīm turētī; nē pavalyt, nē apsīrengt ir nē to liuso lai-

ko neturīm, kad īstēt ant tyro oro. Štai atējo pavasaris. Saulelē kaitina: žolynai ir gēlēs atgījo, sužaliavo, īsleido savo kvepiančīus žiedus. Gamta tartum vīliot vīlijo, pavkvepuotī tyru oru, pasīgerēt jos apdovonofomis grožībēmīs. Tie, kurie īs mūsų prakaito mīnta, važīuoja ī vasarnamius, puotas kelīa; jē tik vīpīnāsī, kad kaip daugiau mūsų uždirbtū pīnīgu praleistī. O mes kā turīm? Ir duonos juodes mažai. Tik per langā galīme pamatytī saulēs spīndulīus. Gaivinantis vėjalis tik per langā palīcīa mūsų dūmas aprukūsīs veidus, bet mūsų prakaito nudzīovīnt nepajēgia: nes tik per langā jīs mūs paīpaī sūnkīai dirbdami, nīesīekia. Tik per langā, per tą ko negalīm turētī; nē pavalyt, nē apsīrengt ir nē to liuso lai-

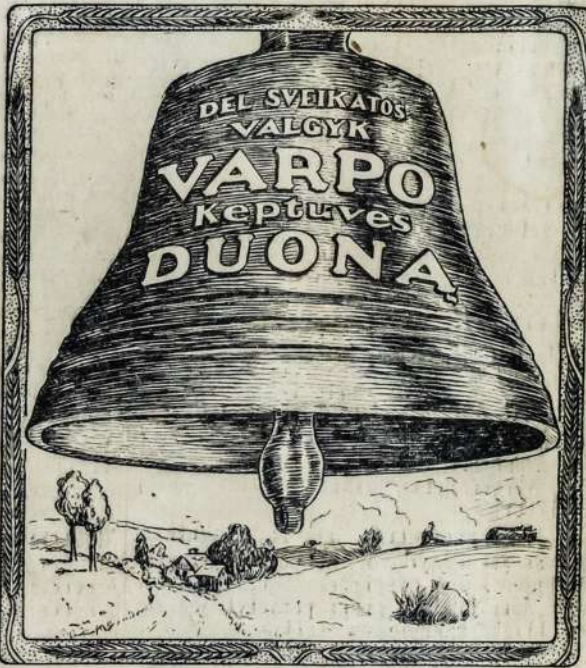
Taip bēsnēkant, jam ašaros

DOMEI MŪSŲ VIENTAUČIŲ

Tur Būt Visiem Tiem Yra Žinoma, Kurie Žingeidauja Savo Sveikata, Stiprumu bei Igu Gyvenimu, jog RUGINĖ DUONA (Be Jokių Priemaišų) yra Šaltinis Sveikatai.

Tą faktą gali patvirtinti visos tos šeimynos, pas kurias ant stalo randasi ruginė duona—tose šeimynose fizinis silpnumas nežinomas.

Net tuli autoritetingi daktarai, kaip Europos, taip Amerikos, silpnakrujam pataria valgyti RUGINĖ DUONĄ.

Pirkdami duoną, visuomet reikite, kad nebūtų joje jokių priemaišų, kurie tankiai naudojami per tulas keptuvėse, kad palaikius duonoje drėgmą bei minkštumą. Todėl visuomet reikalaukit VARPŲ DUONOS, o gausit TIKRAI SVARIĄ—be jokių priemaišų duoną.

Žemiau paduotos krautuvės užlaiko mūsų duoną ir parduoda už prieinamą kainą:

<p>Brooklyn, N. Y.
(Williamsburgh)
Haber (Grocery)
113 Union Ave.
Lomozīniskas (Restaurant)
Kampas Union Ave. ir Ainslie St.
Restaurant
417 Lorimer St.
Lunch Room
Johnson Ave.
Wolf (Grocery)
518 Metropolitan Ave.
Aluska (Grocery)
437 Rodney St.
Sabutīs (Grocery)
262 Metropolitan Ave.
Restaurant
Kampas Driggs Ave. ir North 4th St.
Butrimas (Grocery)
577 Driggs Ave.
Konefal (Grocery)
141 Berry St.
Sawīnskī (Grocery)
98 Wythe Ave.
Grocery
89 N. 6th St.
Restaurant
65 Grand St.
Bīstraitīs & Sīaudīs (Grocery)
326 S. 1st St.
Restaurant
102 Grand St.
Makaroff (Grocery)
118 Grand St.
Republic Restaurant
475 Grand St.</p> | <p>Yale Restaurant
540 Grand St.
Arlauskas (Grocery)
20 Ten Eyck St.
J. Sutkus (Grocery)
Kampas Lorimer ir Ten Eyck St.
Zakarasukas (Grocery)
181 Leonard St.
Grocery
294 Powers St.
Bartasīlūnas (Grocery)
927 Grand St.
Sjbol (Grocery)
113 Stagg St.
Jakalīs, Butcher & Grocer
16 Stagg St.
Restaurant
49 Union Ave.
Restaurant
118 Siegel St.
Restaurant
362 Wallabout St.</p> | <p>East New York
Russian Workers' Coop.
541 Glenmore Ave.
Russian Workers' Coop.
858 Glenmore Ave.
Dzezyński (Butcher)
460 Vernon St.
Butcher
323 Sheffield St.
Grocery
432 Wyna St.
Vīshara
855 Linwood St.
Gaidīs (Butcher)
Kampas Linwood St. ir Blake Ave.
Stulgalītis (Butcher)
Kampas Blake Ave. ir Berrīnūn St.
Petraška (Grocery)
Kampas Blake Ave. ir Milford St.</p> | <p>Martin (Grocery)
46-48 Branaley Ave.
Long Island City, N. Y.
Genega (Grocery)
281 Jackson Ave.
Sidlāuskas (Grocery)
304 Jackson Ave.
Astoria, L. I., N. Y.
Jovaisa (Grocery)
104-4th Ave.
New York City
Vaičūnas (Grocery)
510 Canal St.
Grocery
169 Perry St.
Grocery
171 Perry St.
Baliavičius (Grocery)
327 W. Houston St.
Jersey City, N. J.
Grocery
498 Washington St.
Teleska (Grocery)
114 Essex St.
Vitkauskas
119 Essex St.
Matulīavičius
128 Lussija St.
Grocery
682 Grand St.
Burba
575 Grand St.
Grocery
129 Essex St.</p> | <p>Grocery
360 Grand St.
Grocery
235 Wayne St.
Sadaitīs
Henderson St.
Grocery
167 Bay St.
Grocery
182 Bay St.
Grocery
356 Henderson St.
Grocery
415 Henderson St.
Grocery
430 Grove St.
Grocery
150-6th St.
Grocery
449 Henderson St.
Grocery
476 Henderson St.
Grocery
135 Pavonia Ave.
Kibitlėvskī
152 Pavonia Ave.
Janickī
145 Pavonia Ave.
Wello
172 Pavonia Ave.
Grocery
172 Pavonia Ave.
Grocery
149-9th St.
Grocery
200-12th St.
Grocery
240 Erie St.
Grocery
231 Erie St.
Grocery
602 Henderson St.</p> | <p>Grocery
166-16th St.
Grocery
624 Grove St.
Grocery
688 Grove St.
Kafė
99 Name St.
Yonkers, N. Y.
Grocery
27 Muffard St.
Grocery
14 Orchard St.
Grocery
77 Orchard St.
Grocery
81 Orchard St.
Butcher
119 Orchard St.
Delicatessen
240 Orchard St.
Butcher
482 Saw Mill River St.
Delicatessen
283 Saw Mill River St.
Grocery
11 Bundas Ave.
Butcher
22 Cronin Terrace
Butcher
40 Cronin Terrace
Grocery
3 Mulberry St.
Butcher
140 Walnut St.
Grocery
78 Yenkers Ave.
Grocery
489 Nappanau St.
Butcher
455 Nappanau St.</p> |
|--|--|---|--|---|---|

ANT PAREIKALAVIMO PRISTATOME DUONĄ TIESIOG Į NAMUS SIOSE VIETOSE:

Great Neck, Flushing, Port Washington, Mineola, Hempsted, Elmont, New Hyde Park, Hyde Park, Franklin Square, Richmond Hill ir Jamaica. Taīgi siūnčiame ir ī kitūs miestus, kaip tai: Shenandoah, Pa., Coxsakie, N. Y., Mount Airy, N. Y., McDonough, N. Y., Plymouth, Pa., Mount Carmel, Pa., Mahanoy City, Pa.

Kurie norite mūsų duonos, prīsiūskite mums savo antrašā, o mes jums patarnausime.

A. M. BALČIUNAS
Savinīnkas
Biznio Telefonas: Stagg 6533

54 MAUJER ST.
Brooklyn, N. Y.
Gyvenimo Telefonas: Stagg 5038

Guy de Maupassant.

PRISIPAŽINIMAS

Vaizdelis

Pusiaudienio saulė plačia sriove lieja savo spindulius ant laukų. Laukai prino-

Ant vienos kalvų matosi lyg nepasi- bėjantis reičis—eilė karvių, regimai iš

Siauru takeliu, tarpe sužėlusiu javų, eina dvi moteriškes—motina ir dukte—

Kiekviena jų nešasi du cinkinių vied- rų, kurie užkabinti ant bakšos lanko.

Abi moteriškes tyli. Jos eina mižt karvių. Atėjusios reikaliningon vieton, jos stato žemėn viedrus, prieina prie dviejų

Malivarų motina ir dukte priklaupia ant kelių šale karvių ir pradeda darbuotis

Pamžižusios karve, jos varo ją į kita veta pievos, kur daugiau žolės.

Malivarienė, nebegirdėdama užpakaly- jo dukters žingsnių, atsigrižta ir įstabiai

„Kas tau pasidarė?“ Dukte Celesta, augalota, ruda mergi- na, saulės nudegintais plaukais ir paruda-

„Labi sunku. Aš nebeįėjau.“ Motina trečiu kartu paklause: „Kas tau pasidarė?“

„Man rodosi, aš neščia.“ Ir paplūdo ašaromis. Senė pastatė ir savo viedrus ant žė-

„Tu... tu... neščia, kvaile? Tikrai?“ Malivari buvo turtingi, žymūs kaimiečiai,

„Rodosi, tikrai.“ Celesta springdama atsakė: „Rodosi, tikrai.“

„Tu neščia! Tu neščia! Kur tu, ne- naudėle, tai susigavai?“ Celesta nervingai burbtelėjo: „Man rodosi, Polito vežime.“

„Senė emė svarstyti ir spėlioti, kas iš- lirta jos dukrai šita špota. Jeigu tai tur- tingas iš geros šeimynos vaikas, tai de- lykas dar pataisomas. Tuomet nelaimė

„Man rodosi, Polito vežime.“ Celesta nervingai burbtelėjo: „Man rodosi, Polito vežime.“

„Senė emė svarstyti ir spėlioti, kas iš- lirta jos dukrai šita špota. Jeigu tai tur- tingas iš geros šeimynos vaikas, tai de- lykas dar pataisomas. Tuomet nelaimė

„Man rodosi, Polito vežime.“ Celesta nervingai burbtelėjo: „Man rodosi, Polito vežime.“

nai puolėsi ant dukters ir tokiu įnirtimu emė ją mušti, kad net jos pačios čepčius

Ji žarstė kumščių smūgius ant galvos, nugaros, ant viso kūno. Celesta išsitiesė

Visos karvės užmiršo žolę ir sustojo aplinkui, nuostabiai žiūrėdamos į tą se- ną

Malivarienė galų gale pailso ir susto- jo, kad atsikvėpti; šiek tiek susigraibčius

„Politas! Negali būt. Kaip tu galė- jai susiristi su tuo vežėju? Ar tu iš pro- to išėjai? Arba gal tas nenaudėlis tave

„Už tai aš dovanai važinėjan.“ Tuomet sena normandietė viską su- prato.

Du kartu savaitę—seredomis ir suba- tomis — Celesta veždavo į miestą parduoti

Jinai išeidavo iš namų septintą vandan- dą ryto su dviem didelėm pintinėm—vieno- j

Belaukdama jinai pasidėdavo savo pintines ant žemės ir atsisėdavo ant grio- vio

Greitai pasirodydavo vežimas, lyg kokia geltona skrynja, kurios viršutinė dalis

Vežėjo vietoje sėdėjo Politas,—augalotas, linksmas bernas, nežūrint jaunystės,

„Geras rytas, pana Celesta! Kaip sveikata?“ Jinai paduodavo jam savo pintines,

„Kas tau pasidarė?“ Dukte Celesta, augalota, ruda mergi- na, saulės nudegintais plaukais ir paruda-

„Labi sunku. Aš nebeįėjau.“ Motina trečiu kartu paklause: „Kas tau pasidarė?“

„Man rodosi, aš neščia.“ Ir paplūdo ašaromis. Senė pastatė ir savo viedrus ant žė-

„Tu... tu... neščia, kvaile? Tikrai?“ Malivari buvo turtingi, žymūs kaimiečiai,

„Rodosi, tikrai.“ Celesta springdama atsakė: „Rodosi, tikrai.“

„Tu neščia! Tu neščia! Kur tu, ne- naudėle, tai susigavai?“ Celesta nervingai burbtelėjo: „Man rodosi, Polito vežime.“

„Senė emė svarstyti ir spėlioti, kas iš- lirta jos dukrai šita špota. Jeigu tai tur- tingas iš geros šeimynos vaikas, tai de- lykas dar pataisomas. Tuomet nelaimė

„Man rodosi, Polito vežime.“ Celesta nervingai burbtelėjo: „Man rodosi, Polito vežime.“

„Senė emė svarstyti ir spėlioti, kas iš- lirta jos dukrai šita špota. Jeigu tai tur- tingas iš geros šeimynos vaikas, tai de- lykas dar pataisomas. Tuomet nelaimė

„Man rodosi, Polito vežime.“ Celesta nervingai burbtelėjo: „Man rodosi, Polito vežime.“

„Senė emė svarstyti ir spėlioti, kas iš- lirta jos dukrai šita špota. Jeigu tai tur- tingas iš geros šeimynos vaikas, tai de- lykas dar pataisomas. Tuomet nelaimė

„Man rodosi, Polito vežime.“ Celesta nervingai burbtelėjo: „Man rodosi, Polito vežime.“

„Senė emė svarstyti ir spėlioti, kas iš- lirta jos dukrai šita špota. Jeigu tai tur- tingas iš geros šeimynos vaikas, tai de- lykas dar pataisomas. Tuomet nelaimė

„Man rodosi, Polito vežime.“ Celesta nervingai burbtelėjo: „Man rodosi, Polito vežime.“

„Senė emė svarstyti ir spėlioti, kas iš- lirta jos dukrai šita špota. Jeigu tai tur- tingas iš geros šeimynos vaikas, tai de- lykas dar pataisomas. Tuomet nelaimė

„Man rodosi, Polito vežime.“ Celesta nervingai burbtelėjo: „Man rodosi, Polito vežime.“

„Senė emė svarstyti ir spėlioti, kas iš- lirta jos dukrai šita špota. Jeigu tai tur- tingas iš geros šeimynos vaikas, tai de- lykas dar pataisomas. Tuomet nelaimė

O Celesta tuo tarpu išskaitliavo, jog per tuos dvejus metus, kaip jinai jau va- žinėja,

Vieną kartą pavasarį, jie buvo vienu du vežime ir jis, sulyg savo papročio, paklauskė:

„Ką gi, pažaisime šiandien?“ Ir jinai atsakė: „Aš pasirengusi, pone Polite.“

Jis nei biskio nenusistebėjo, persiropš- tē prie jos, vežimo vidun ir patenkintu balsu suniurnėjo:

„Puiku. Aš ir žinojau, kad šitaip da- lykas užsibaigs.“ Baltoji kumelė emė eit žingsniu ir ro- dėsi,

Ta viską jinai verkslendama dabar iš- pasakojė motinai. Senė, perbalusi nuo iš- žeidimo,

„Kiek gi tu per visą laiką sutaupai- nai?“ Celesta atsakė: „Keturi mėnesiai — tai bus aštuoni

„Ar pasakei jam, kad tu neščia?“ „Suprantama, kad nesakiau.“ „Kodel nesakei?“

„Kad jis neprivertų mane mokėti už važinimą.“ Senė pamastė, paskui pasiēmė savo viedrus

„Na, stokis, ir pasistenk kaip nors parsivilkti namon.“ Po valandėlės jinai vėl prabilo: „Nesakyk jam nieko, kolei jis pats ne- patėmys.

Celesta, vis dar verksdama, atsistojo ir visa išgverusi, sutinusiu, užverkту ve- du emė kėblinti paskui senės. Eidama ji- nai burbtelėjo: „Zinoma, aš jam nieko apie tai nesa- kysiu.“

Vertė J. Barkus.

„Kad jis neprivertų mane mokėti už važinimą.“ Senė pamastė, paskui pasiēmė savo viedrus

„Na, stokis, ir pasistenk kaip nors parsivilkti namon.“ Po valandėlės jinai vėl prabilo: „Nesakyk jam nieko, kolei jis pats ne- patėmys.

Celesta, vis dar verksdama, atsistojo ir visa išgverusi, sutinusiu, užverkту ve- du emė kėblinti paskui senės. Eidama ji- nai burbtelėjo: „Zinoma, aš jam nieko apie tai nesa- kysiu.“

Vertė J. Barkus.

„Kad jis neprivertų mane mokėti už važinimą.“ Senė pamastė, paskui pasiēmė savo viedrus

„Na, stokis, ir pasistenk kaip nors parsivilkti namon.“ Po valandėlės jinai vėl prabilo: „Nesakyk jam nieko, kolei jis pats ne- patėmys.

Celesta, vis dar verksdama, atsistojo ir visa išgverusi, sutinusiu, užverkту ve- du emė kėblinti paskui senės. Eidama ji- nai burbtelėjo: „Zinoma, aš jam nieko apie tai nesa- kysiu.“

Vertė J. Barkus.

„Kad jis neprivertų mane mokėti už važinimą.“ Senė pamastė, paskui pasiēmė savo viedrus

„Na, stokis, ir pasistenk kaip nors parsivilkti namon.“ Po valandėlės jinai vėl prabilo: „Nesakyk jam nieko, kolei jis pats ne- patėmys.

Celesta, vis dar verksdama, atsistojo ir visa išgverusi, sutinusiu, užverkту ve- du emė kėblinti paskui senės. Eidama ji- nai burbtelėjo: „Zinoma, aš jam nieko apie tai nesa- kysiu.“

Vertė J. Barkus.

„Kad jis neprivertų mane mokėti už važinimą.“ Senė pamastė, paskui pasiēmė savo viedrus

„Na, stokis, ir pasistenk kaip nors parsivilkti namon.“ Po valandėlės jinai vėl prabilo: „Nesakyk jam nieko, kolei jis pats ne- patėmys.

Celesta, vis dar verksdama, atsistojo ir visa išgverusi, sutinusiu, užverkту ve- du emė kėblinti paskui senės. Eidama ji- nai burbtelėjo: „Zinoma, aš jam nieko apie tai nesa- kysiu.“

Vertė J. Barkus.

„Kad jis neprivertų mane mokėti už važinimą.“ Senė pamastė, paskui pasiēmė savo viedrus

„Na, stokis, ir pasistenk kaip nors parsivilkti namon.“ Po valandėlės jinai vėl prabilo: „Nesakyk jam nieko, kolei jis pats ne- patėmys.

Celesta, vis dar verksdama, atsistojo ir visa išgverusi, sutinusiu, užverkту ve- du emė kėblinti paskui senės. Eidama ji- nai burbtelėjo: „Zinoma, aš jam nieko apie tai nesa- kysiu.“

Vertė J. Barkus.

„Kad jis neprivertų mane mokėti už važinimą.“ Senė pamastė, paskui pasiēmė savo viedrus

„Na, stokis, ir pasistenk kaip nors parsivilkti namon.“ Po valandėlės jinai vėl prabilo: „Nesakyk jam nieko, kolei jis pats ne- patėmys.

Celesta, vis dar verksdama, atsistojo ir visa išgverusi, sutinusiu, užverkту ve- du emė kėblinti paskui senės. Eidama ji- nai burbtelėjo: „Zinoma, aš jam nieko apie tai nesa- kysiu.“

Vertė J. Barkus.

„Kad jis neprivertų mane mokėti už važinimą.“ Senė pamastė, paskui pasiēmė savo viedrus

„Na, stokis, ir pasistenk kaip nors parsivilkti namon.“ Po valandėlės jinai vėl prabilo: „Nesakyk jam nieko, kolei jis pats ne- patėmys.

Celesta, vis dar verksdama, atsistojo ir visa išgverusi, sutinusiu, užverkту ve- du emė kėblinti paskui senės. Eidama ji- nai burbtelėjo: „Zinoma, aš jam nieko apie tai nesa- kysiu.“

Vertė J. Barkus.

„Kad jis neprivertų mane mokėti už važinimą.“ Senė pamastė, paskui pasiēmė savo viedrus

PECIŲ PRIZIŪRĖJIMAS VASAROS LAIKU

Kada pečius pastovi nekūre- namas kiek laiko, greitai pra- deda rūdyti.

Reikia pavasarį nuimti visas triūbas, išvalyti suodžius ir pa- dėti kokioj nors sauso vėjoj.

Durys turi būti paliktos atda- ros, kad vidus nesudrėgtų. Kalkių šmotas, padėtas ant grotų,

Reikia pavasarį nuimti visas triūbas, išvalyti suodžius ir pa- dėti kokioj nors sauso vėjoj.

Durys turi būti paliktos atda- ros, kad vidus nesudrėgtų. Kalkių šmotas, padėtas ant grotų,

Reikia pavasarį nuimti visas triūbas, išvalyti suodžius ir pa- dėti kokioj nors sauso vėjoj.

Durys turi būti paliktos atda- ros, kad vidus nesudrėgtų. Kalkių šmotas, padėtas ant grotų,

Reikia pavasarį nuimti visas triūbas, išvalyti suodžius ir pa- dėti kokioj nors sauso vėjoj.

Durys turi būti paliktos atda- ros, kad vidus nesudrėgtų. Kalkių šmotas, padėtas ant grotų,

Reikia pavasarį nuimti visas triūbas, išvalyti suodžius ir pa- dėti kokioj nors sauso vėjoj.

Durys turi būti paliktos atda- ros, kad vidus nesudrėgtų. Kalkių šmotas, padėtas ant grotų,

Reikia pavasarį nuimti visas triūbas, išvalyti suodžius ir pa- dėti kokioj nors sauso vėjoj.

Durys turi būti paliktos atda- ros, kad vidus nesudrėgtų. Kalkių šmotas, padėtas ant grotų,

Reikia pavasarį nuimti visas triūbas, išvalyti suodžius ir pa- dėti kokioj nors sauso vėjoj.

Durys turi būti paliktos atda- ros, kad vidus nesudrėgtų. Kalkių šmotas, padėtas ant grotų,

Reikia pavasarį nuimti visas triūbas, išvalyti suodžius ir pa- dėti kokioj nors sauso vėjoj.

Durys turi būti paliktos atda- ros, kad vidus nesudrėgtų. Kalkių šmotas, padėtas ant grotų,

Reikia pavasarį nuimti visas triūbas, išvalyti suodžius ir pa- dėti kokioj nors sauso vėjoj.

Durys turi būti paliktos atda- ros, kad vidus nesudrėgtų. Kalkių šmotas, padėtas ant grotų,

Reikia pavasarį nuimti visas triūbas, išvalyti suodžius ir pa- dėti kokioj nors sauso vėjoj.

Durys turi būti paliktos atda- ros, kad vidus nesudrėgtų. Kalkių šmotas, padėtas ant grotų,

Reikia pavasarį nuimti visas triūbas, išvalyti suodžius ir pa- dėti kokioj nors sauso vėjoj.

Durys turi būti paliktos atda- ros, kad vidus nesudrėgtų. Kalkių šmotas, padėtas ant grotų,

Reikia pavasarį nuimti visas triūbas, išvalyti suodžius ir pa- dėti kokioj nors sauso vėjoj.

Durys turi būti paliktos atda- ros, kad vidus nesudrėgtų. Kalkių šmotas, padėtas ant grotų,

Reikia pavasarį nuimti visas triūbas, išvalyti suodžius ir pa- dėti kokioj nors sauso vėjoj.

Durys turi būti paliktos atda- ros, kad vidus nesudrėgtų. Kalkių šmotas, padėtas ant grotų,

Reikia pavasarį nuimti visas triūbas, išvalyti suodžius ir pa- dėti kokioj nors sauso vėjoj.

Mūsų Vaitonės.

Jei be paliovos vaitojam Liūdnu savo likimu, Vien tik veidus ašarojam Skaudžiu, graudžiu verkimu,

Argi klauso tu vaitonės Ties didžiūnai, kraugėriai? Jie tik kalba, kaip „žmonės“, Kad gventi yr“ gerai.

Tai kas mums iš tos raudos Ir ašarų liejimo, Kiek gi mums iš to naudos Del vargo nuigrovimo?

Meskim raudą mes į šalį, Ginkim savo reikalus, Tad laimėsim savo dalį— Proletarų viršus bus.

Alb. R.

MOSŲ DIRBAMO DARBO DERLIUS.

(Tąsa nuo 1 pusl.)

Workers Party mes susisie- kiamo ir su bendra darbininkų politika. Mūsų kai- riųjį srovė tuo atveju yra

„Geras rytas, pana Celesta! Kaip sveikata?“ Jinai paduodavo jam savo pintines,

„Kas tau pasidarė?“ Dukte Celesta, augalota, ruda mergi- na, saulės nudegintais plaukais ir paruda-

„Labi sunku. Aš nebeįėjau.“ Motina trečiu kartu paklause: „Kas tau pasidarė?“

„Man rodosi, aš neščia.“ Ir paplūdo ašaromis. Senė pastatė ir savo viedrus ant žė-

„Tu... tu... neščia, kvaile? Tikrai?“ Malivari buvo turtingi, žymūs kaimiečiai,

„Rodosi, tikrai.“ Celesta springdama atsakė: „Rodosi, tikrai.“

„Tu neščia! Tu neščia! Kur tu, ne- naudėle, tai susigavai?“ Celesta nervingai burbtelėjo: „Man rodosi, Polito vežime.“

„Senė emė svarstyti ir spėlioti, kas iš- lirta jos dukrai šita špota. Jeigu tai tur- tingas iš geros šeimynos vaikas, tai de- lykas dar pataisomas. Tuomet nelaimė

„Man rodosi, Polito vežime.“ Celesta nervingai burbtelėjo: „Man rodosi, Polito vežime.“

„Senė emė svarstyti ir spėlioti, kas iš- lirta jos dukrai šita špota. Jeigu tai tur- tingas iš geros šeimynos vaikas, tai de- lykas dar pataisomas. Tuomet nelaimė

„Man rodosi, Polito vežime.“ Celesta nervingai burbtelėjo: „Man rodosi, Polito vežime.“

„Senė emė svarstyti ir spėlioti, kas iš- lirta jos dukrai šita špota. Jeigu tai tur- tingas iš geros šeimynos vaikas, tai de- lykas dar pataisomas. Tuomet nelaimė

„Man rodosi, Polito vežime.“ Celesta nervingai burbtelėjo: „Man rodosi, Polito vežime.“

„Senė emė svarstyti ir spėlioti, kas iš- lirta jos dukrai šita špota. Jeigu tai tur- tingas iš geros šeimynos vaikas, tai de- lykas dar pataisomas. Tuomet nelaimė

„Man rodosi, Polito vežime.“ Celesta nervingai burbtelėjo: „Man rodosi, Polito vežime.“

„Senė emė svarstyti ir spėlioti, kas iš- lirta jos dukrai šita špota. Jeigu tai tur- tingas iš geros šeimynos vaikas, tai de- lykas dar pataisomas. Tuomet nelaimė

jo darbo minias. Sustiprinę savo avangardą, mes pla- tesnių minių su savim nu- sivesim.

L. Pruseika

„Kad jis neprivertų mane mokėti už važinimą.“ Senė pamastė, paskui pasiēmė savo viedrus

„Na, stokis, ir pasistenk kaip nors parsivilkti namon.“ Po valandėlės jinai vėl prabilo: „Nesakyk jam nieko, kolei jis pats ne- patėmys.

Celesta, vis dar verksdama, atsistojo ir visa išgverusi, sutinusiu, užverkту ve- du emė kėblinti paskui senės. Eidama ji- nai burbtelėjo: „Zinoma, aš jam nieko apie tai nesa- kysiu.“

Vertė J. Barkus.

„Kad jis neprivertų mane mokėti už važinimą.“ Senė pamastė, paskui pasiēmė savo viedrus

„Na, stokis, ir pasistenk kaip nors parsivilkti namon.“ Po valandėlės jinai vėl prabilo: „Nesakyk jam nieko, kolei jis pats ne- patėmys.

Celesta, vis dar verksdama, atsistojo ir visa išgverusi, sutinusiu, užverkту ve- du emė kėblinti paskui senės. Eidama ji- nai burbtelėjo: „Zinoma, aš jam nieko apie tai nesa- kysiu.“

Vertė J. Barkus.

„Kad jis neprivertų mane mokėti už važinimą.“ Senė pamastė, paskui pasiēmė savo viedrus

„Na, stokis, ir pasistenk kaip nors parsivilkti namon.“ Po valandėlės jinai vėl prabilo: „Nesakyk jam nieko, kolei jis pats ne- patėmys.

Celesta, vis dar verksdama, atsistojo ir visa išgverusi, sutinusiu, užverkту ve- du emė kėblinti paskui senės. Eidama ji- nai burbtelėjo: „Zinoma, aš jam nieko apie tai nesa- kysiu.“

Vertė J. Barkus.

„Kad jis neprivertų mane mokėti už važinimą.“ Senė pamastė, paskui pasiēmė savo viedrus

„Na, stokis, ir pasistenk kaip nors parsivilkti namon.“ Po valandėlės jinai vėl prabilo: „Nesakyk jam nieko, kolei jis pats ne- patėmys.

Celesta, vis dar verksdama, atsistojo ir visa išgverusi, sutinusiu, užverkту ve- du emė kėblinti paskui senės. Eidama ji- nai burbtelėjo: „Zinoma, aš jam nieko apie tai nesa- kysiu.“

Vertė J. Barkus.

„Kad jis neprivertų mane mokėti už važinimą.“ Senė pamastė, paskui pasiēmė savo viedrus

CLEVELANDO ŽINIOS

Svarbias prakalbas rengia A. L.D.L.D. 190 kuopa Collinwoode. Jos įvyks seređoj, 4 d. gegužės, Kuncik svetainėj, 15612 Waterloo rd. Kalbės drg. M. Bacevičius, „Viniės“ redaktorius, iš Chicago, temose: (1) Reiksmė darbininkų šventės Pirmos Gegužės; (2) Koldias užduotis atlieka A.L.D.L.D. klasių kovoj? Drg. M. Bacevičius dar pirmu kartu kalbės Clevelande, ir kaip kitur, taip ir čionai, jis atliks savo užduotį,—todėl kviečiame viso Clevelando, o ypa- tingai Collinwoode lietuvius atsilankyti. Įžanga 10 centų ypa- tai.

Vaziuodami imkite St. Clair Collinwood kara ir išlipkite ant E. 156th st. ir Waterlo rd., ten rasite svetainę. Komitetas.

KREIVENO KVIETKYNAS. Vestuvėm, Laidotuviem ir Palmų Dekoracijoms. Dabar padidinome ir patobulinome. Galime padaryti emblema su KŪJU ir PJAUTUVU. 202 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

SVEIKATA BRANGIAUSIS ŽMOGAUS TURTAI! Gyvenimo džiaugsmas ir linksmybės, laimė ir turta žmogaus sveikatoje! Jau nuo keliolikos metų Brooklyn- New York gyvuoja Tenatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTEIKA PROVIZORIAUS VINCO J. DAUNOROS kurios tikslu yra apsaugoti savo vntentūius nuo visokių apgavikų išnaudojimo ir gydyti juos tikrai geromis ir paskmingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno silpnybių. LIETUVIŠKA APTEIKA savo ilgų metų patirtimu išrado daugybę specializūkų gyduolių, sutaisyti iš šve- žišusių ir geriausių gydančių medikamentų ir labai pask- mingai gydančių įvairias ligas. Tarpe kitų apitelkos san- delyje sukrautos ir gaunamos skanciosos gyduolės: Kraujo Valytojas... 60.00 Nuo galvos skaudėjimo 10c ir 25c Gyvatis Baisas... 25c N

JAVŲ AUGINIMAS ELEKTRA.

Mašinos srityj mokslas išuoliais žengia pirmyn. Vis naujesni ir naujesni būdai išrandami, kaip atlikti daug darbo, didelį darbą, su mažiausiai alginių vergu.

Ivairių pramonių viešpačiai daug pinigų išleidžia įvairiems tyrinėjimams, kaip pagaminti vienokį ar kitokį daiktą, iš kurio būtų galima padaryti kuodaugiau pelno. Tūkstančiai mokslininkų įkinkyta darban: galvoti, bandyti, tyrinėti chemijos ir technikos srityj, kad dar daugiau padarius "stebuklų", kurie neštu didžiausią pelną, saujelei turte paskendusių žmonių.

O kam galvoj apie tūkstančius alginių vergu, kuriuos išmeta iš darbo naujausiai išrastos mašinos?

Šiais metais Kansas valstijoj turtingesni žemvaldžiai naudos 12,000 mašinų pjovimui kviečių. Praeitais metais ten buvo naudojama tik 8,274 mašinos. Tos mašinos nupjauja ir suriša kviečius. Šiais metais Kansas valstijoj laike kviečių pjovimu negaus darbo 25,000 darbininkų iš priezasties tų mašinų. Aproxuojama, kad \$125,000 pasiliks kšeniuje farmerių, o darbininkai, kurie vasaros metu gaudavo ten darbo, šiais metais bus ant tiek biednesni. Pjovimas kviečių tomis mašinomis kainuoja tik pustrėčio cento ant bušelio.

Vokietijoj daroma bandymas, kaip elektros pagelba užauginti kviečius, kaip užauginti mažiausiai darbo pridėjus, su mažiausiai darbininkų.

Sitoj kviečių auginimo srityj daro bandymus Vokietijos Elektrokultūros kompanija. Ją remia valdžia. O Amerikos agrikultūros departamentas su didžiausiu žingeidumų tėmija jos bandymus.

Keli metai atgal šita Vokietijos elektros kompanija buvo nedidelė. Bet ji smarkiai augo elektros ir radio srityj. Jos inžinieriai dar laike karo pradėjo tyrinėti ore esančios elektros ypatybes. Tuo laiku surasta, kad elementai del sudėtinių salietrinų druskų gali būti iš-

imti iš oro. Tyrinėtojai surado, kad oro elektrinės sriovės neša tuos elementus. Toliaus darant bandymus su kviečiais, surasta, kad jau kartą tos oro elektros sriovės buvo sucentralizuotos į žemę, jos apvalo žemę ir priduoja maisto augalams.

Alt-Glienicke, netoli nuo Berlyno, apimta nedidelis lauko plotas darymui bandymų su kviečiais. Tas kviečių laukas padalintas į dvi skyrius. Vienas nuo kitoto atskirtas tvora. Vienam skyriuj įkasta 50 medinių augstų stulpų, ant kurių įtaisyta tam tikri įtaisai spaudimui oro elektros į žemę.

Atskirtasis plotas buvo įtręštas, kaip ir paprastai javų laukai būna įtręšti. Puikūs buvo javai elektrai įtręštame plote. Anksčiau jie išaugo ir buvo tankūs, gražūs. Gi paprastai įtręstame plote kviečiai buvo reti, menkučiai, mažai vertės turinti.

Po to daugiau bandymų daryta ir vis buvo vienodi rezultatai.

Jeigu tolimesni bandymai puikiai pavyks, tai žemdirbystėj įvyks revoliucija. Ko rie vasaros metu gaudavo ten darbo, šiais metais bus ant tiek biednesni. Pjovimas kviečių tomis mašinomis kainuoja tik pustrėčio cento ant bušelio.

Amerikos stambūs žemvaldžiai labai atydziai tėmija šituos bandymus. Jie rokuoja, kad šitas naujas suradimas atstatytų nuo darbo tūkstančius darbininkų, o turčiams atneštų dar didesnius pelnus.

Išradimai yra labai puikus daiktas. Bet prie kapitalistinės tvarkos jie neša darbininkams bedarbę, o turčiams didžiausią pelną.

Zinoma, išradimai eis savo keliu. Ir ar darbininkai pyktų ar verktų, išradimai tūkstančius darbininkų išmeta iš darbo ir išmes juos dar ateityj, kol darbininku klasė nebanaudos didelio mokslininko ir dartininko draugo Karolio Markso puik-

KUR KAINAS GAVO PAČIĄ?

Kas iš mūsų esame nors pavirsutiniai susipažinę su "neklaidinga" biblija, tai tame "sv. raste" randame daugybę visokių prieštaravimų, neaiškumų ir tt. Ir čia apie vieną iš jų pakalbėsime. Juo yra: *Kur Kainas gavo pačią?* Skaitant biblijos seną testamentą apie sutvėrimą pasaulio, štai kaip tas maž daug nupasakojama: ponas dievas pirmas penkias dienas sutvėręs dangų, žemę, sviesą (tamos dievas visai netvėręs, bet atskyręs sviesą nuo tamsybės). "dvi didi žvakės", vandeni, žvėris ir kitus mažžiuosius. Gi sešta savo sunkaus darbo diena dievas sutvėręs savo penkių darbo dienų pavaldytoją, žmogų—Adomą. Iš ko ponas dievas sutvėrė dangų, žemę, "dvi didi žvakės" ir tt., tai biblijoj apie tai nėra pasakyta. Taipgi nėra aiškiai pasakyta, iš ko ponas dievas sutvėrė poną Adomą. Beje, vietoj vietoj yra sakoma, kad dievas Adomą sutvėrė "iš nieko". Bet kitoj vietoj dievas į Adomą sakė: "iš žemės parėjai ir vėl į žemę sugrįši". Sulyg sito pasakymo būtų, kad dievas Adomą iš žemės nulipdė... Čia gal nebūtų taip svarbu, iš ko dievas Adomą sutvėrė, jeigu jis būtų padaręs gerą darbą, bet dabar...? Dievo "sutvertas" Adomas vienas nerimavo ir nosį nukabines vaikščiojo. Tą tuoj numatė jo tvėrėjas, dievas, ir štai Adomui užmigus ima dievas ir pavagia vieną iš jo šonkaulį, iš kurio sutveria jam moterį, Jieva.

Kita Apgavystė.

Dievas Adomą ir Jieva apgyvendinęs sode vadinamam Eden (Rojui). Čia dievas jiedviem leidęs viskuo naudotis, tik padaręs vieną obei ir liepęs nuo jos vaisių nenaudoti. Rodosi, "viską žinas" dievas būtinai turėjo žinoti ir apie savo darbo silpnumą. Arba vėl, ko kiems galams dievas tą "uždraustą medį" Adomui, o ypatingai Jievai, rodė? Del Adomo, tai tas "uždraustas medis" ten galėjo stovėti ir sunkmyti bestovėdamas, bet visai kitas dalykas su Jieva; mat, "moteris tai vis moteris", argi ji tau iškęs neparagavus. O da žaličiukas ją prie to ragino. Tai vargšė skina, pati valgo ir Adomui duoda. Gi dievas sužinojęs, kad Adomas su Jieva sulaužė jo įsakymą, valgydami "uždraustą vaisių", labai perpyko ir išvarė jiedu iš rojus ant žemės ir liepė "savo prakitai duoną valgyt" ir tt. Po to, kai jiedu atsidadė už rojus vartų, Adomas "pažinęs" Jieva ir to "pažinimo" pasekmė buvo tokia, kad Jieva pagimdė sūnų Kainą. Po kiek laiko, būk Jieva pagimdžius antrą sūnų Abelį. Čia, sulyg biblijos, išėma, kad ant visos žemės buvo keturi asmenys, būtent, Adomas, Jieva, Kainas ir Abelis. Toliaus, būk Kainas pastojęs laukininku, o jo brolis Abelis — avininku. Abudu broliai nešė dievui dovanas (afieras); Kainas nešes vaisių lauko, o Abelis pirmėdžius savo avių kaimėnės... Kada dievas emęs Kaino dovaną, tai būk buvęs susiraukęs ir neužganėdintas, bet kada emęs Abelio dovaną, tai buvęs linksmas ir užganėdintas. Tą visą pastebėjęs Kainas ir didžiai perpykęs. Tik jis perpyko ne ant dievo, bet ant savo brolio Abelio ir išpavidumo jį užmušė!

Po tam dievas pamatęs Kainą ir klausęs: kur yra tavo brolis Abelis? Ant to Kainas atsakęs: "Ar gi aš esu sargas savo brolio?" Bet dievas ant sito atsakė: "Ka tu padarei? Balsas kraujo tavo brolio šaukia manespi nuo žemės."

ris tai vis moteris", argi ji tau iškęs neparagavus. O da žaličiukas ją prie to ragino. Tai vargšė skina, pati valgo ir Adomui duoda. Gi dievas sužinojęs, kad Adomas su Jieva sulaužė jo įsakymą, valgydami "uždraustą vaisių", labai perpyko ir išvarė jiedu iš rojus ant žemės ir liepė "savo prakitai duoną valgyt" ir tt. Po to, kai jiedu atsidadė už rojus vartų, Adomas "pažinęs" Jieva ir to "pažinimo" pasekmė buvo tokia, kad Jieva pagimdė sūnų Kainą. Po kiek laiko, būk Jieva pagimdžius antrą sūnų Abelį. Čia, sulyg biblijos, išėma, kad ant visos žemės buvo keturi asmenys, būtent, Adomas, Jieva, Kainas ir Abelis. Toliaus, būk Kainas pastojęs laukininku, o jo brolis Abelis — avininku. Abudu broliai nešė dievui dovanas (afieras); Kainas nešes vaisių lauko, o Abelis pirmėdžius savo avių kaimėnės... Kada dievas emęs Kaino dovaną, tai būk buvęs susiraukęs ir neužganėdintas, bet kada emęs Abelio dovaną, tai buvęs linksmas ir užganėdintas. Tą visą pastebėjęs Kainas ir didžiai perpykęs. Tik jis perpyko ne ant dievo, bet ant savo brolio Abelio ir išpavidumo jį užmušė!

Kainui Striukai.

Po šitame dievas prakeikęs Kainą ir išvaręs iš žemės... Štai kaip tas aiškina biblijoj. Pirmą Knygą Maižiesiaus, perskyrimas 4, Kainas sako: "Štai, tu šiandien mane išvarai iš žemės ir aš turiu pasislepti nuo tavo veido ir nerimstas bei bėgas būti ant žemės. Taip man nusiduos, kad randasis mane, užmuš mane."

Bet ponas Dievas tarė jam: "Ne, bet kurs Kainą užmuš, tam septyneriopai bus pajieskoma. Ir ponas Dievas padarė ženklą ant Kaino, idant nei vienas, jį randas jį neužmuštų."

"Šitaipo atstoj Kainas nuo veido pono Dievo ir gyveno žemėje Nod, anapus Eden, ties užtekėjimu saulės."

"Ir Kainas išpažino savo pačią, ta pastoj neščia ir pagimdė Anoką. Ir jisai pabudavojęs miestą, praminė tą pagal savo sūnaus vardą Anoką."

Tas viskas aiškiai rodo, kad tuo laiku ant žemės būta ne trijų esybų (Adomas, Jieva ir Kainas), bet daug žmonių, kurie jau net dievo ženklą pažinojo... Dabar kyla klausimas, kurioj vietoj biblija meluoja? Ar Pirmoj Knygoj Maižiesiaus, perskyrimas 1, parag. 27 ir 28, kur sako, kad per pirmas penkias dienas dievas sutvėrė dangų, žemę ir viską kitą ant žemės, gi sešta dieną dievas sutvėrė pirmą žmogų ant žemės Adomą, ar toj pačioj, Maižiesiaus knygoj, perskyrimas 4, parag. 14, 15, 16 ir 17, kur sako, kad žemė buvo apgyventa pirm Adomo sutvėrimo ir tt.?

Nesamonių Pilna Biblija.

Reikia pasakyti, kad viršinėtose iš biblijos ištraukose yra tiek pat, teisybės, kiek ir laugybėj kitų "neklaidingos" biblijos pasakojimų. Kaip va: Biblija pasakoja apie poną Jononą, kurį būk gvyva buvo prarijus bangžuvis ir kurios viduriuose jis sveikas išgyvenęs kelias dienas ir po tam, su dievo pagelba, iš bangžuvies vidurių išėjęs ir gyvenęs ant žemės! Arba vėl pasaka apie tvaną (patapą) ir Nojus arka, apie moters pavertimą į druskos stulpą ir kiti biblijos "stebuklai"... Yra tik dvi žmonių rūšys, kurie bibliją vadina "neklaidinga" ir "šventa" knyga. Pirmi, tai pirmos rūšies melagiai, kurie su biblijos pagelba turi dangų ant žemės, o antri, tai tamsūs žmonės, kurie patys tingi protauti, tai už juos pro-

lauja pirmieji. Gi kitokių biblijos pasekėjų nėra. Porą sykių klausiau lietuvių kunigų, kur Kainas gavo pačią ir abu sykių gavau tą patį trumpą, o storą atsakymą, kad "su bedieviu apie šventą raštą nešneku."

Bet ne visi kunigai yra toki pikčiurnos. Detroite randasi kunigas Dr. Alvin R. Magary, kuris "The Detroit Free Press" veda apie tikėjimą klausimų ir atsakymų skyriuj. Vienas skaitytojas klausė jo, kur Kainas gavo pačią ir štai kaip šitas kunigas atsako: "Aš nežinau, kur Kainas gavo pačią, nes apie tai nieko nėra pasakyta biblijoj. Senas testamentas sako, kad Kainas koki laiką klaidžiojo po žemę Nod, tai galimas daiktas kad jis ten susirado pačią ir parsivedė namo, kaip kad šiandien daugelis jaunuolių padaro." Iš sito pasakymo aišku, kad šitas kunigas netiki į biblijos pasakojimą, kad Adomas buvo pirmas žmogus ant žemės.

A. M. Mefelionis.
Neleiskime kapitalistam nužudyti du italu darbininku—Sacco ir Vanzetti.

M. Žolynas
Užlaiku Cigaru, Cigaretu ir Minkštų Gerimų
KRAUTUVĖ
787 Harrison Ave.
Harrison, N. J.

AUTOMOBILIŲ MOKYKLA
Praktikos pamokos išardyt, sutaisyti ir sudėti visokius motors, ir apie elektro, važinimą ant visokių kainų mašinų ir ant Forda Pilnas kursas Soferio-Mechaniko lietuvių ir anglų kalboj veda gerai žinomas ir per 16 metų prityres instruktorius L. TIKNEY ČIUS. Mokykla atdaro nuo 9 ryto iki 9 vak. Nedėl. nuo 11 r. iki 1 v.
New York Auto School, 228—2nd Ave., cor. 14 St., New York

KOMPLIMENTAS

—Nuo—

J. GARŠVOS
Telephone Greenpoint 220

231 Bedford Avenue, BROOKLYN, N. Y.
264 Front Street, CENTRAL BROOKLYN, N. Y.

ŽMONĖS KURIE SYKĖ PIRKO OVER GLOBE ČEVERYKUS KITOKIŲ DAUGIAU NEPIRKS

Darbininkai, kurie išdirba OVER GLOBE čeverykus, nesirūpi na del įieskojimosi darbo kitur. Nes OVER GLOBE čeverykų dirbtuvė dirba 52 savaites per metus.

Darbininkai samdomi geriausiai patyrę tame amate. Darbininkų algos, palyginant su kitas fabrikais, mokama augštes.

Čeverykai daromi iš geriausios medžiagos, o parduodama už žemiausią kainą. Žmonės, perkanti OVER GLOBE čeverykus, gauna daugiau, negu vertę užmokėtą pinigų.

OVER GLOBE yra geriaus pritaikomi prie kojų, negu kitų išdirbėčių. Visi sumanūs biznyje krautvinkiniai pardavinėja OVER GLOBE čeverykus.

OVER GLOBE čeverykų išdirbėjai vėl didina dirbtuvę, nes šiemet pareikalavimai OVER GLOBE čeverykų padidėjo ant 50 nuosimėjų daugiau, negu pernai.

Kuone visi mūsų kostumeriai su užsakymais šimtais porų čeverykų, siuncia komplimentus.

UŽGANĖDINTAS PIRKĖJAS, TAI GERIAUSIAS PARDAVĖJAS.

Šiais metais—1927—būtinai turėsime padaryti 500,000 porų Over Globe Čeverykų

OVER GLOBE čeverykų išdirbystė yra vienatinė pramoninė įstaiga Jungtinėse Valstijose, kontroliuojama ir tvarkoma lietuvių darbininkų.

Reikalaudami OVER GLOBE čeverykų tēmykite, kad Boot and Shoe Workers Unijos atspauda būtų viduj čeveryko su No. 170.

BRIDGEWATER DARBININKŲ KO-OPERATYVĖ DRAUGIJA
Bridgewater, Mass.

PIRMA GEGUŽĖS PASAULINĖ DARBININKŲ ŠVENTĖ

LINKSMAS PAVASARIS ATEJO

Su smagiausiomis meto dienoms, kame šiltas vėjelis kaip mylimoji glosto veida. Žolynai bei kvietkos auga ir žydi malonumu, tad išėjus į parkus ir kitas pasilinksminimo vietas, kad smagiau laiką praleist, beabejonės yra labai gražu ir puiku užsirikyt gardžiai kviapentį cigarą ir su kitoms gamtos gerybėmis bei draugais maloniai pasidžiaugti.

NUO BIZNIERIŲ PASIIMK SU SAVIM MUS CIGARŲ

Nanjokų Brolij padaryti cigarai žinomi kaip geriausi ir visur ir visada Visiems Patinka, tai faktas. Pereitą mėnesį pirmu kartu žymus biznierių p. A. Lutvinas, 69 Park St., Elizabeth N. J. užsisteliavo ir parlavė 500 Jono-Johns Cigars, bet jau šita mėnesį pareikalavo 1000, kad prisistie. Ka tas reikšia?

J. T. Vaitiekunas, 670 N. Main St., Brockton, Mass., kaip agentas, nuolat reikalauja ir daug parluoda. Jonas Sekys, taipgi Intelegetas biznierių 175 Park St., Hartford, Conn., gerai parduoda.

John Varaskevicia, 104 Lafayette St., Paterson, N. J. J. Stelmokas, 52 Glenwood Ave., Binghamton, N. Y. Jos. Salomonas, R. F. R. Nr. 1, McKees Rocks, Pa. S. Reikauskas, 214 Schulykill Ave., Shenandoah, Pa. J. Balasvicia, 61 Sheridan St., Wilkes Barre Pa., kaip agentas, tūkstančiais reikalauja, teipat ir kiti. Daugybės Brooklyne gerų lietuvių biznierių labai pasekmingai parduoda daug Cigarų po Vardu Jono-Johns Cigar po 10c. arba Petro ir Vytuto po 15c.

Draugystėms, Klubams bei įvairioms organizacijoms, ant Pliknoki, visur Amerikon, pagal preke išsiunčiame ant pareikalavimo, reikia pasteliuot, o Cigarai priibus pastu.

Daug ar Mažai į kitus miestus ant pareikalavimo, visur išsiuntinėjam ir apmokam išėas. Todel Draugai Viengenciai įvairiose biznio vietose, kur užlaiko cigarus, reikalaukit Mus Cigarų. Tēmykit, kad mus Cigarų vardas būtų ant bakso, o rūkydamas džiaugiesies, jog rūkai puikų Cigarą, rankoms padarytą iš geriausio Tabako. Adresas:

NAUJOKŲ CIGARŲ DIRBĖJAI
267 Division Avenue, Brooklyn, N. Y.